

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ในโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอย

โครงการที่ ๑ โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอย
ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช

โครงการที่ ๒ โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอย
ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม

๑. ข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญฯ ในกรณีเป็นโครงการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
พิจารณาให้ความเห็นชอบตามกฎหมาย

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาในประเด็นโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอย โดยระบบ
เตาเผามูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตันต่อวัน ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม
เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นกรณีให้เอกชนดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นไปตาม
พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และ
ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔/๑ บัญญัติว่า

มาตรา ๓๔/๑ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วน
ท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือ
ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการ
ส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา ทั้งนี้ การมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตาม
กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่
กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังกล่าว ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนใน
กิจการของรัฐประกอบด้วย

สิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วน
ท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสอง ซึ่งดำเนินการจัดเก็บ
ย่อมมีอำนาจนำไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกันและตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามวรรคสอง

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับมอบหมายจากราชการส่วน
ท้องถิ่นอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขตตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล
และมูลฝอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

การจัดการของเสียอันตรายและของเสียไม่อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่ในกรณีที่มีของเสียอันตรายหรือของเสียไม่อันตรายปนอยู่กับสิ่งปฏิกูลและมูล
ฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ แจ้างให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
กฎหมายว่าด้วยโรงงานมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเริ่ม
ดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่รับแจ้ง เมื่อพนักงานกำหนดเวลาดังกล่าวหากพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นยังมีได้

ดำเนินการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ดำเนินการกับสิ่งปฏิภูลและมูลฝอยนั้นตามที่เห็นสมควร และให้สันนิษฐานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ได้รับแจ้ง จงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลและมูลฝอย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ หรือมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือมาตรฐานนั้นด้วย

และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๗ ในการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย ให้คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ให้คำแนะนำราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อเสนอเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ความเห็นชอบ โดยอย่างน้อยต้องแสดงรายละเอียดหัวข้อการศึกษาและวิเคราะห์ข้อเสนอในเรื่อง ดังนี้

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของข้อเสนอ

(๒) ต้นทุนการดำเนินการในภาพรวมและมูลค่าของการดำเนินการ รวมทั้งสัดส่วนการลงทุนของราชการส่วนท้องถิ่นและเอกชนต่อมูลค่าของการดำเนินการ

(๓) รูปแบบและระยะเวลาการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ

(๔) ประมาณการผลตอบแทนในด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นอัตราผลตอบแทนทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์ และลักษณะการจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนของการดำเนินการ

(๕) ผลกระทบซึ่งครอบคลุมทั้งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมจากการดำเนินการ ตลอดจนวิธีการป้องกัน ลด หรือแก้ไขเยียวยาผลกระทบดังกล่าว

(๖) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการดำเนินการ

(๗) ความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงการศึกษาการดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดข้อเสนอ

การจัดทำข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกำจัดมูลฝอยตามข้อ ๑๒ (๑)

ข้อ ๑๘ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบตามข้อ ๑๗ แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอคัดเลือกเอกชนโดยนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ใช้วิธีการประมูลก่อนโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ราชการส่วนท้องถิ่นและประชาชนจะได้รับอย่างเป็นธรรม

ในกรณีที่ไม่ว่าจะดำเนินการด้วยวิธีการประมูลตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนออาจพิจารณาคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลก็ได้ โดยให้ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประมูลอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เป็นข้อเสนอที่โดยลักษณะและขนาดของการดำเนินการแล้ว หากใช้วิธีการประมูลจะไม่คุ้มค่าสำหรับการดำเนินการ

(๓) เป็นข้อเสนอที่ต้องให้เอกชนซึ่งมีคุณสมบัติทางเทคนิคเป็นการเฉพาะและเอกชนลักษณะดังกล่าวนี้มีเพียงรายเดียว

ข้อ ๒๔ การจัดการมูลฝอยที่ได้ดำเนินการก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และยังคงดำเนินการครบวงจรไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของท้องถิ่น ประกาศ มติ และคำสั่งที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ในกรณีการดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จตามวรรคหนึ่ง หากราชการส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการตามประกาศนี้เหมาะสมและเป็นประโยชน์มากกว่า ให้เสนอคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี พิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์ของรัฐ และให้คำแนะนำราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามประกาศนี้ได้ ทั้งนี้ ให้การดำเนินการที่ทำได้แล้วตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของท้องถิ่น ประกาศ มติ และคำสั่ง ให้ถือเป็นการดำเนินการตามประกาศนี้และให้ดำเนินการต่อไปเฉพาะในส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามประกาศนี้

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีกรุงเทพมหานครเสนอโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช และศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม เป็นกรณีมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย ซึ่งกรุงเทพมหานครได้จัดทำข้อเสนอเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบ ตามนัยข้อ ๑๗ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กองพัฒนาและส่งเสริมบริหารงานท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๕/๑๐๘๐ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง เสนอขอความเห็นชอบโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอย โดยระบบเตาเผามูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม กำลังการผลิตไฟฟ้า ๓๐ เมกกะวัตต์ และโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอยขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม กำลังการผลิตไฟฟ้า ๓๐ เมกกะวัตต์โดยหนังสือดังกล่าวให้กรุงเทพมหานครไปดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญกรณีโครงการการก่อสร้างผูกพันข้ามปีงบประมาณเกิน ๕ ปี

หนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๙๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อสร้างผูกพันข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดดังนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์การก่อสร้างผูกพันข้ามปีงบประมาณ

๑.๑ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้า ควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกินกว่า ๕ ปี

๑.๒ จะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ

...

๑.๕ การผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลความจำเป็นพิเศษที่จะต้องดำเนินการเกินกว่า หรือ นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๓ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน...

โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วัน ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปี ซึ่งเป็นการดำเนินการ ก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณเกินกว่า ๕ ปี จึงมีประเด็น จะต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีหรือไม่

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษใช้งบประมาณรายจ่ายจาก กฎหมาย ๒ ฉบับ ฉบับแรก คือ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานคร จากรายได้ของกรุงเทพมหานครโดยสภากรุงเทพมหานครพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกฉบับหนึ่งรายจ่ายที่ได้ จากเงินอุดหนุนตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐ ออกโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ใช้งบประมาณหรือขอจัดสรรงบประมาณนั้นกรุงเทพมหานครจึงปฏิบัติตามกฎหมายสองฉบับที่มีความ แตกต่างกัน หากเป็นกรณีการขอเงินอุดหนุนหลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพันเงินอุดหนุน กรุงเทพมหานครต้อง ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจะได้บรรจุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ๓ เรื่อง คือ

๑. หลักเกณฑ์การจัดทำคำขอรายจ่ายประจำปีประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. หลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพันงบประมาณข้ามปี ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ ออกมาบังคับใช้ตั้งตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีการแก้ไขอีก ๗ ครั้ง

๓. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีกรุงเทพมหานครจะขอเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะต้องปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์ตามที่ กล่าวมาข้างต้น หลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพันงบประมาณข้ามปีตามมติคณะรัฐมนตรีปี ๒๕๓๔ ซึ่งมีการแก้ไข ทั้งหมด ๗ ครั้งหลักเกณฑ์กำหนดตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑ ระบุว่า หลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพัน ควรกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ส่วนข้อ ๒ ระบุว่า จะต้องเป็นงาน โครงการ หรือรายการที่ได้รับการจัดสรร งบประมาณไว้ในปีงบประมาณนั้น หรือได้รับอนุมัติให้ออนงบประมาณมาเพื่อการนั้น ต่อมาเมื่อ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕มีการแก้ไข ข้อ ๒ จะต้องเป็นงาน โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีในนั้น ๆ หลังจากนั้นมา การแก้ไขไม่ได้แก้ไขข้อ ๒ เลยจะมีการแก้ไขเรื่องสัดส่วน งบประมาณ ซึ่งหมายถึงโครงการที่จะขอผูกพันงบประมาณเกิน ๕ ปี จะต้องเป็นเงินที่ระบุในพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีในนั้น ๆ กรุงเทพมหานครปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เช่นนี้มาโดยตลอดงบประมาณใน ส่วนที่อยู่ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีคืองบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่อย่างไรก็ ตามงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรืองบประมาณจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ กรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกัน เนื่องจากว่ากรณีงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกรุงเทพมหานครต้อง ถือปฏิบัติตามกฎหมายหลายฉบับ อาทิ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่ จัดสรรให้กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๐ ระเบียบการก่อหนี้ข้ามปี พ.ศ. ๒๕๓๐ การใช้กฎหมายเพื่อขอจัดสรร เงินอุดหนุนจากรัฐบาล กับงบประมาณที่ขอจัดสรรจากกรุงเทพมหานครนั้นเป็นคนละส่วนกัน ขณะเดียวกัน สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานครก็ได้มีการหารือเป็นการภายในกับสำนักงบประมาณบอกว่าไม่เกี่ยวข้องกัน และได้สั่งการให้หารือเป็นลายลักษณ์อักษรไปด้วย หลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพันตามมติคณะรัฐมนตรีเป็น หลักเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔

๒. กรุงเทพมหานครได้ยึดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนขอเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จะ ได้รับ ใช้แนวทางนี้ แต่ในส่วนงบประมาณของกรุงเทพมหานครไม่ได้ยึดมติคณะรัฐมนตรี โดยที่งบประมาณของ กรุงเทพมหานครจะนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะผู้บริหารและเสนอสภากรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาให้ ความเห็นชอบซึ่งในปี ๒๕๕๘ เคยผ่านโครงการฝังกลบขยะซึ่งมีระยะเวลาเกิน ๕ ปี โดยไม่ต้องเข้า คณะรัฐมนตรีกรุงเทพมหานครจึงไม่ได้ยึดปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวในส่วนขอเงินอุดหนุน ๕ ปี

๓. โดยปกติการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เสนอจะต้อง เล็งเห็นว่าจะใช้บังคับใช้กับหน่วยงานใดถ้าเห็นว่าต้องใช้บังคับใช้กับส่วนราชการจะเสนอว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ใช้ บังคับกับส่วนราชการ คำว่า “ ส่วนราชการ ” ไม่ได้หมายความถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าพิจารณาคำ กำจัดความในกฎหมายงบประมาณจะเขียนไว้ชัดเจนว่าคำว่า ส่วนราชการหมายถึงอะไร หากต้องการให้รวมถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยก็จะเสนอว่าให้ใช้บังคับใช้กับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมติ คณะรัฐมนตรีไม่ได้กล่าวถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามอัตโนมัติ เพราะว่าแนวทาง การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับว่าเรื่องใดต้องทำอะไร หากหน่วยงานนั้นต้องนำ มติ คณะรัฐมนตรีไปดำเนินการ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กระทรวงมหาดไทยต้องออกระเบียบฯ ที่ เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ มติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งกรณีกรุงเทพมหานครก็เช่นเดียวกันต้องแจ้งให้ กทม.ไป ออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการเสนอโครงการในครั้งนี้ เป็นข้อเสนอของสำนักงบประมาณและไม่ได้ผูกพันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องระยะเวลา ๕ ปีบังคับใช้ เฉพาะส่วนราชการ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กระทรวงมหาดไทยบังคับใช้เกี่ยวกับการก่อกำหนดผูกพัน ข้ามปีงบประมาณ ปีต่อไปไม่เกิน ๒ ปีคือปีนั้นกับปีถัดไปเท่านั้น หากมีกรณีที่ต้องผูกพันเกิน ๒ ปีระเบียบฯ กำหนดว่าต้องเสนอขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหากมีความจำเป็นต้องขอคณะรัฐมนตรีก็กำหนดเรื่องนี้เหมือนกัน โดยกำหนดไว้ว่า ๕ปี แต่ไม่ได้หมายความต้องทำ ๕ ปีเท่านั้น หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเกิน ๕ ปี ก็มี กติกาว่าให้ทำได้สำหรับผู้จัดทำค่าของงบประมาณกรณีระยะเวลาเกิน ๕ ปีซึ่งต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรีก่อนตาม ระเบียบที่วางไว้เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ผูกพันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องนี้คณะกรรมการวิสามัญ ชุดอื่นได้เคยศึกษาและให้กรุงเทพมหานครแก้ไขข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณเพื่อให้ สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี แต่ขณะนี้ยังไม่มีการแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าว

๔. เจตนารมณ์ในการตั้งกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นอิสระเรื่องคนเรื่องเงินและเรื่องอื่น ๆ การเรื่องใดจะถูกควบคุมโดยรัฐจะระบุไว้ เรื่องการเงินการคลังของกรุงเทพมหานครกำหนดให้ออกเป็นข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครเองได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ฯ เมื่อหลักการเป็นเช่นนี้ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไม่ได้รับเรื่องที่จะต้องไปขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีก็ต้องเป็นไปตาม ข้อบัญญัตินี้จึงกำหนดให้มีการคานอำนาจตามข้อ ๑๗ ไว้ว่าถ้าจะให้ผูกพันต้องให้สภากรุงเทพมหานครเห็นชอบ ให้สภากรุงเทพมหานครเป็นผู้กั้นกรองและรับผิดชอบ จึงต้องศึกษาอย่างละเอียดถ้าสภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบไปแล้วต้องร่วมรับผิดชอบ เห็นว่าระยะเวลาจะเป็น ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๒๐ ปี ย่อมทำได้เพราะ กฎหมายไม่ได้ห้ามไว้ หลักคือถ้ามีกฎหมายเฉพาะก็ต้องใช้กฎหมายเฉพาะ เมื่อไม่มีกฎหมายเฉพาะก็ให้ใช้หลัก ทั่วไป กรณีเมื่อฝ่ายบริหารนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสภากรุงเทพมหานครเป็นไปโดยนำจะถูกต้องตามกฎหมาย ของกรุงเทพมหานครแล้ว ประเด็นนี้คณะกรรมการวิสามัญได้เคยศึกษาเรื่องที่จะปรับปรุงวิธีการงบประมาณ ของกรุงเทพมหานครและพบประเด็นเรื่องระยะเวลา ๕ ปี และคณะกรรมการวิสามัญได้เคยเสนอว่า กรุงเทพมหานครน่าจะปรับข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติหรือไม่เพื่อให้ เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะได้ไม่เกิดปัญหาแบบนี้ รวมถึงเงื่อนไขการผูกพันในแต่ละปี เช่น ปีแรกไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ปีต่อไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ให้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลแต่ปัจจุบันก็ยังไม่มีการแก้ไข เจตนารมณ์ ในการตั้งกรุงเทพมหานครให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานครจึงควรมีความเป็นอิสระ ในเรื่องที่ถูกกฎหมายระบุให้อำนาจไว้ วิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานครได้ระบุให้อำนาจฝ่ายบริหารที่จะ เสนอเข้ามา และระบุให้อำนาจให้สภา กทม.เป็นผู้กั้นกรองและมีความเห็นว่าเป็นเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามข้อ ๑๗ ของระเบียบฯ ก็เห็นว่ากรุงเทพมหานครกำหนดโครงการเกิน ๕ ปี สามารถกระทำได้

๕. หลักกฎหมายปกครอง การผูกพันงบประมาณเรื่องเกี่ยวกับระยะเวลากฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ จึงเห็นว่า เมื่อกฎหมายไม่ได้ระบุเรื่องระยะเวลาไว้ ย่อมทำไม่ได้ เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสิ่งที่เทียบเคียงและขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้บังคับใช้กับทุกส่วนราชการและตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๒๓ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการปฏิบัติใดๆของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี หรือเป็นไปในทางที่อาจทำให้เสียประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะยับยั้งหรือสั่งการตามที่เห็นสมควรก็ได้” ได้ประสานงานกับสำนักงานกฎหมายกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานงบประมาณสอบถามเรื่องนี้ ได้รับคำตอบว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ได้บอกว่าต้องเป็นงบประมาณของท้องถิ่น กล่าวคือมติคณะรัฐมนตรีใช้บังคับกับทุกส่วนราชการ จึงหมายความว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ถึงแม้ท้องถิ่นจะให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ การไม่ปฏิบัติตาม มติกรม. จะเกิดเป็นประเด็นข้อโต้แย้งได้เทียบเคียงเรื่องทำนองเดียวกัน มีคำพิพากษาเรื่องการจัดทำงบประมาณของท้องถิ่นเทศบาลเมื่อสกลนคร นายกเทศมนตรี ดำเนินการกู้เงินหรือจัดทำโครงการระยะเวลาเกินกว่า ๕ ปี ผู้เกี่ยวข้องฟ้องศาลว่า นายกเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินการได้ ศาลพิจารณานายกเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินโครงการผูกพันงบประมาณระยะเวลาเกินกว่าระยะที่ตนจะดำรงอยู่ในตำแหน่ง ต่อไปคดีเทศบาลนครพนมกู้เงินเกินกว่า ๕ ปี และมีการหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และมีคำวินิจฉัยว่า กรณีนี้ไม่สามารถดำเนินการได้ ที่กล่าวมาเป็นการให้ข้อคิดว่าหากจะดำเนินการอะไรนั้นต้องยึดตามหลักแบบของประเทศ เมื่อแบบของประเทศวางหลักไว้ กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานที่เล็กลงมาต้องยึดถือตามมาตรฐานของประเทศ กรุงเทพมหานครแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นกรณีงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะได้มาทั้งก่อน ไม่เหมือนท้องถิ่นอื่น ท้องถิ่นอื่นจะได้รับงบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถแยกได้จึงเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ และต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่วางไว้

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงานงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๗๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณกำหนดไว้ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้าควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน ๕ ปี และจะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีรัฐบาล โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ นอกจากนี้ยังกำหนดว่าการผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลจำเป็นพิเศษจะต้องที่จะเกินกว่า ๕ ปี จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี กรณีดังกล่าวเป็นกรณีจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในกรณีเกินกว่า ๕ ปี เป็นเรื่องที่ยกข้อยกเว้นในพระราชบัญญัติพิจารณารายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล สำหรับกรุงเทพมหานครการดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณเป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานคร ดังนั้น การที่กรุงเทพมหานครจัดทำโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอยขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วัน และขอใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขห้าปี ที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ที่ขอใช้ในโครงการดังกล่าว เป็นเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครโดยตรง ไม่ใช่เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จึงไม่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำ

บริหารสาธารณสุขและกิจกรรมสาธารณสุข เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จึงมีความอิสระในเรื่องงบประมาณที่เป็นงบประมาณของกรุงเทพมหานคร แม้ระยะเวลาผูกพันงบประมาณจะเกินกว่า ๕ ปีก็ตาม โครงการดังกล่าวจึงไม่อยู่ในเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลที่จะต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาตามโครงการ ๒๔ ปีคณะกรรมการวิสามัญ บางท่านเห็นว่าระยะเวลานานเกินไป ควรลดลงไปอีก แต่คณะกรรมการวิสามัญบางท่านเห็นว่า ระยะเวลา ๒๔ ปีมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจาก ๔ ปีแรกเป็นการก่อสร้างโรงเตาเผาระยะเวลา ๒๐ ปีหลังเป็นระยะของการดำเนินการ ประกอบกับการดำเนินการเกี่ยวกับขยะควรให้เวลาตามสมควร เพราะหากระยะเวลาสั้นเกินไป การหาผู้รับจ้างรายใหม่จะต้องมีกระบวนการอีกหลายขั้นตอน ทำให้เกิดช่องว่างในการบริการให้กับประชาชน อีกทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติกรอบเวลา ๒๔ ปี ตามที่กรุงเทพมหานครเสนอ และให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. การพิจารณาตัวเลขต่อตัน “ความคุ้มค่า” ต้องมีตัวเปรียบเทียบ ต้องมีเหตุผลอธิบายให้ชัดเจนว่า ทำไมจึงกำหนดราคาเป็น ๑,๐๐๐ บาทต่อตัน ต้องทำให้เกิดความกระจ่างชัด รวมถึงเรื่องระยะเวลาเหตุใดจึงเท่ากับ ๒๐ + ๔ ปี มีหลักเกณฑ์การรับซื้อไฟฟ้าของการไฟฟ้าเข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่ต้องอธิบายให้ชัดเจน และที่อนุมัติไปแล้วราคาต่อตันเป็นเท่าไรเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น ให้รวมถึงที่อื่นที่ดำเนินการไปแล้ว ต้องอธิบายให้ชัดเจน ทำไมแพงกว่าที่อื่น

๒. ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปีนั้น ความจริงแล้วใช้เวลาแค่ ๒๐ ปี เพราะอีก ๔ ปีเป็นเรื่องของการหาตัวผู้รับจ้างและก่อสร้าง จึงเหลือเวลาที่จะดำเนินการเดินระบบจำนวน ๒๐ ปี แต่อย่างไรก็ตามยังคิดว่าสามารถลดระยะเวลาดำเนินโครงการลงได้อีก

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้วเห็นว่า ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปี เป็นระยะเวลานานเกินไป ควรลดระยะเวลาดลง โดยเห็นว่าระยะเวลาดังกล่าวสามารถลดระยะเวลาดำเนินการลงได้อีก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและความจำเป็นสำหรับระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปีนั้น เป็นระยะเวลาดำเนินการก่อสร้าง ๔ ปี คงเหลือระยะเวลาในการดำเนินการ ๒๐ ปี หากกรุงเทพมหานครสามารถปรับลดระยะเวลาในการดำเนินการให้เหมาะสมกับผลประโยชน์ที่กรุงเทพมหานครจะได้รับโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานโดยการลงทุนก่อสร้างจากงบประมาณของกรุงเทพมหานครและจ้างเหมาเอกชนบริหารจัดการซึ่งจะต้องไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ เกี่ยวกับประมาณการค่าใช้จ่ายในส่วน of ค่าจ้างกำจัดมูลฝอย ๑,๐๐๐ บาทต่อตัน

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอย ๑,๐๐๐ บาทต่อตัน เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นอื่น เช่น จังหวัดกระบี่ ค่ากำจัดขยะ ๔๐๐ บาทต่อตัน เป็นต้น แต่จำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาทต่อตันไม่ใช่ราคาจ้างเหมาจริง แต่ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธี E-Bidding ซึ่งมีการแข่งขันทางราคา อาจไม่ถึง ๑,๐๐๐ บาทต่อตันก็ได้ ส่วนของกรปกครองส่วนท้องถิ่น (จังหวัด) ราคาค่าใช้จ่ายประมาณ ๔๐๐ บาทต่อตัน มีระยะเวลาการเพิ่มค่าใช้จ่าย เช่น ๓ ปี ปรับขึ้นร้อยละ ๑๐ เป็นต้น อีกทั้ง ในกรุงเทพมหานครยังมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าต่างจังหวัด เนื่องจากปัญหาการจราจร ค่าแรงงาน ค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งแตกต่างกันไปจากองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นในระดับจังหวัด เทศบาล อบต. ตามตารางเปรียบเทียบที่เสนอที่ประชุม เป็นข้อมูลที่ได้มาทางท้องถิ่น ไม่ได้มีการเปิดเผยอบต.แพรक्षा ได้มีการพูดคุยหลายครั้ง ซึ่งเป็นที่ดินของเอกชน แพรक्षाแก้ไขวิธีการฝักรถ แต่ภายหลังบริษัทขอก่อสร้างเป็นเตาเผาในที่ดินของตนเอง หลังจากสร้างเสร็จ สมุทรปราการมีการประกวดราคาให้นำขยะไปกำจัด บริษัทที่มีการเข้ามาประกวดราคาด้วย ราคา ๓๒๑ บาทต่อตันเป็นการฝักรถ ไม่ใช่การเผา แต่จะนำขยะเก่าที่แพรक्षाเก่าไปเผา ขณะเดียวกัน กระป๋องครีตรธรรมราช ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่เขาจะไม่ให้ข้อมูลกับเรา แต่เราทราบมาว่าจำนวนบาทต่อตันที่คิดราคาไม่คงที่ มีการผันแปรตลอดเวลาตามอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้น แต่ของกรุงเทพมหานครค่ากำจัด ๑,๐๐๐ บาทต่อตัน ซึ่งเป็นอัตราคงที่ ในอนาคตไม่ว่าอัตราเงินเฟ้อจะเท่าไร ค่ากำจัดก็จะเท่าเดิมไม่มีการผันแปรตามอัตราเงินเฟ้อและเทคโนโลยีการกำจัดขยะในอนาคตจะมีการพัฒนาการไปเรื่อยๆ ประกอบกับกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธี E-bidding ซึ่งจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ต้องมีคณะกรรมการ TOR ซึ่งกรุงเทพมหานครสามารถนำผลการศึกษาของสภาฯ ฉบับนี้เป็นบรรทัดฐานเท่านั้น มั่นใจว่าราคาไม่ถึง ๑,๐๐๐ บาทต่อตัน แต่จะต่ำกว่าเท่าไรไม่มั่นใจ คณะกรรมการมีหน้าที่สืบราคา และก็มีบริษัทที่แจ้งขอคุรยละเอียด ถ้ามีบริษัทเข้ามา E-bidding มาก แนวโน้มราคาน่าจะต่ำลง ซึ่งขั้นตอนที่จะทำโครงการในอนาคตยังมีขั้นตอนการกำหนดราคา ซึ่งผลการศึกษาเป็นแค่เบื้องต้น และมั่นใจว่าราคาต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาที่กรุงเทพมหานครได้นำมาจากผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ค่าใช้จ่ายกำจัดมูลฝอย ๑,๐๐๐ บาทต่อตันเป็นค่าคงที่ตามสัญญาแต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท/ตันในระยะเวลา ๒๐ ปี ซึ่งยังต้องมีกระบวนการประกวดราคา อาจจะได้ราคา ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาทต่อตันจะ เมื่อเปรียบเทียบบริบทเมืองกรุงเทพมหานครมีเหตุปัจจัยมากกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เช่น ปัญหาการจราจร ค่าแรงงาน ค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งปัญหาปัจจัยเหล่านี้เป็นอัตราชี้ราคาว่าเหมาะสมหรือไม่ นอกจากนี้ กระบวนการกำหนดราคาค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เช่น เทศบาล อบจ. อบต. มีแนวทางปฏิบัติต่างหาก โดยมีการเพิ่มค่าใช้จ่ายตามระยะเวลา ๓ ปี หรือ ๖ ปี เมื่อเฉลี่ยแล้วอัตราค่ากำจัดมูลฝอยอยู่ในระดับใกล้เคียงกันทั้งนี้ กรุงเทพมหานครต้องดำเนินการประกวดราคาโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์โดยต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด ซึ่งฝ่ายบริหารกรุงเทพมหานคร จะต้องไปกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการใน TOR

๕. ข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญฯ เกี่ยวกับรูปแบบและระบบเตาเผามูลฝอย

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาว่า การกำจัดขยะมีหลายวิธี เหตุใดกรุงเทพมหานครจึงเลือกเตาเผามูลฝอยแบบตะกรับเคลื่อนที่ (Stoker Type)

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. ปัจจุบันการกำจัดขยะใช้วิธีการฝักรถ ขณะนี้ไม่มีพื้นที่ที่จะให้ฝักรถอีก และการฝักรถกระทบต่อประชาชนในด้านคุณภาพชีวิต ด้านกลิ่นเหม็น ด้านสุขอนามัย น้ำเสียปนเปื้อนใต้ดิน กระทบต่อการเกษตร น้ำกินน้ำใช้ของประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาวิธีการอื่นในการกำจัดขยะ ซึ่งขณะนี้กระบวนการกำจัดขยะที่กำลังได้รับความสนใจคือการกำจัดขยะโดยวิธีการเผา และยังสามารถผลิตกระแสไฟฟ้านำมาใช้ได้

๒. เนื่องจากการบริหารขยะของกรุงเทพมหานครในขณะนี้ใช้วิธีการฝักรถเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การอุปโภคก็เพิ่มขึ้นทำให้ขยะมีปริมาณมากขึ้นเช่นกัน กระบวนการกำจัดเดิมจึงไม่เหมาะสม ประกอบกับกรุงเทพมหานครจะสิ้นสุดสัญญาที่ทำไว้กับเอกชนในระบบปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนมาใช้ระบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กำจัดขยะได้เร็วขึ้น จำนวนมากขึ้น และกระบวนการที่ทำเช่นนี้ได้คือ การใช้ระบบเตาเผาเข้ามาแทนที่ ดังนั้น เมื่อจะมีการทำสัญญาใหม่ก็ควรจะใช้กระบวนการใหม่

เป็นการเริ่มต้นในพื้นที่ เพราะหากจะใช้กระบวนการปัจจุบัน ก็ทำการว่าจ้างในระบบฝึกลบ และต้องผูกพันไป ตามสัญญา จึงไม่อาจจะเริ่มต้นใช้วิธีกำจัดแบบเตาเผาได้ เมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญาแล้ว จึงควรเริ่มต้น โดยระบบใหม่

๓. ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีการขยายตัวมาก มีชุมชน หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม ตึกสูงต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย การบริโภคของประชาชนมากขึ้น ภาคธุรกิจมีการขยายทำให้ปัญหาขยะ ติดตามมา ปัจจุบันมีการใช้ระบบฝึกลบ ต้องใช้พื้นที่มากและกรุงเทพมหานครไม่มีพื้นที่ใช้กำจัดขยะอย่างวิธี เดิมอีกแล้วประกอบกับการฝึกลบมีปัญหามากมาย ปัญหาการฝึกลบที่ต้องใช้เวลามาก และทิ้งไว้เวลานานทำให้ เกิดน้ำเน่าเสีย ซึมไปตามพื้นดินกระทบต่อพื้นที่ในการเพาะปลูก บ่อน้ำ คลองที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเน่าเสียไป ด้วย กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในวงกว้าง จึงจำเป็นต้องใช้วิธีกำจัดขยะในระบบอื่นที่รวดเร็ว และ ใช้พื้นที่น้อย ผมจึงเห็นด้วยที่จะทำเตาเผาขยะมาใช้เพราะขณะนี้หลายประเทศก็ใช้วิธีนี้ และสามารถควบคุม มลพิษได้ง่ายกว่า ทำให้ไม่มีขยะเหลืออีก ประสิทธิภาพการกำจัดขยะก็จะดีขึ้น แม้ใช้เตาเผาขยะจะลงทุน สูงแต่ระยะยาวคุ้มค่ากว่า อีกทั้งทางฝ่ายบริหารชี้แจงว่าขณะนี้สัญญาในการกำจัดขยะชนิดฝึกลบจะหมด สัญญา จึงถือโอกาสนี้เปลี่ยนแปลงระบบใหม่ให้มีคุณภาพมากขึ้น หากไม่เริ่มดำเนินการและทำสัญญาในระยะ ของปัจจุบันก็จะผูกพันตามสัญญาไปอีกนานก็ไม่สามารถนำเอาเทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาใช้ในการกำจัดขยะได้

๔. การกำจัดขยะโดยระบบการฝึกลบในปัจจุบัน ไม่มีพื้นที่ให้ดำเนินการเพียงพอ และมี ปัญหากระทบต่อประชาชนโดยรวมในหลายด้าน จึงควรใช้ระบบเตาเผาเข้ามาแทนที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การกำจัดขยะได้เร็วกว่าและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง การดำเนินการกำจัดขยะตามระบบปัจจุบันกำลังจะ สิ้นสุดสัญญาลงแล้ว จึงทำให้กรุงเทพมหานครมีโอกาสและความจำเป็นที่จะปรับปรุงระบบการกำจัดขยะให้ ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งฝ่ายบริหารเห็นว่าควรใช้ระบบเตาเผาเข้ามาแทนที่

๖. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญเหตุจริงต้องใช้เตาเผาแบบตะกรับ (Stoker Type) คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. โครงการนี้เลือกใช้เตาเผาแบบตะกรับ(Stoker Type)เนื่องจากมีความเหมาะสมในรูปแบบ และเทคโนโลยี สำหรับเตาเผาขนาดไม่น้อยกว่า ๑๐๐๐ ตันต่อวัน ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและศูนย์กำจัด มูลฝอยหนองแขมเป็นโรงงานเตาเผาเคลื่อนที่ขนาดไม่น้อยกว่า ๑๐๐๐ ตันต่อวัน ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ มีระบบปรับและป้อนมูลฝอย ระบบเตาเผามูลฝอย ระบบผลิตไอน้ำและระบบผลิตพลังงาน ระบบควบคุมมลพิษ ทางอากาศ ระบบเตาเผาชนิดนี้ มูลฝอยที่ถูกเก็บจะขนส่งโดยรถบรรทุกมาที่โรงงานและเทกองไว้ที่ห้องเก็บ มูลฝอย ซึ่งถูกออกแบบมาให้มีขนาดเพียงพอที่จะเก็บมูลฝอยได้ไม่น้อยกว่า ๕ วัน ภายในห้องเก็บมูลฝอยจะมี เกรนกำมุปูทำหน้าที่คลุกเคล้ามูลฝอยผสมเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน โดยไม่ต้องแยกขยะมูลฝอยเหมือนระบบอื่น น้ำจะชะมูลฝอยไหลเข้าสู่ระบบน้ำเสียของโรงงาน ส่วนมูลฝอยจะถูกลดความชื้นจนมีค่าความชื้นเหมาะสมแล้ว จะถูกเกรนกำมุปูคืบขึ้นมาป้อนเข้าสู่ช่องป้อนมูลฝอยของระบบเตาเผา ระบบเตาเผาได้รับการออกแบบมาให้มี ความสามารถในการเผาทำลายมูลฝอยได้ไม่น้อยกว่า ๑๐๐๐ ตันต่อวัน ระบบนี้มีการผลิตไอน้ำ เพื่อควบคุม มลพิษทางอากาศ ไดแก๊สฟู่นละออง ก๊าซที่มีฤทธิ์เป็นกรดได้ออกซิน เตาเผาจะกำจัดมลพิษทางอากาศให้เป็นไป ตามค่ามาตรฐานของทางราชการก่อนปล่อยออกสู่ชั้นบรรยากาศเช่นเดียวกับระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งระบบ ดังกล่าวสามารถผลิตพลังไฟฟ้า โดยการนำความร้อนที่เหลือทิ้งกลับเข้ามาอุ่นอากาศก่อนเข้าเผาไหม้ให้มี อุณหภูมิสูงขึ้น จะส่งผลให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพลังไฟฟ้าได้สูงขึ้นและอาจจะผลิตพลังไฟฟ้าได้สูง ถึง ๓๐ MWe รวมทั้งโครงการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้า ๒๐๐๐ ตันต่อวัน มีการศึกษาไว้แล้วที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย หนองแขมอยู่ในแผนกรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี มีการปรับแผนศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอ่อนนุชและศูนย์ กำจัดขยะมูลฝอยหนองแขม ให้ดำเนินการเป็นปี ๒๕๖๑ ทั้ง ๖ โครงการ จึงเป็นแผนของกรุงเทพมหานคร

๒. ตามหลักวิชาการขยะจะต้องมีการนำไปใช้ประโยชน์ แต่กรุงเทพมหานครไม่ได้นำขยะไปใช้ประโยชน์จากการฝังกลบ แต่เมื่อใช้วิธีเตาเผาทำลายสุดก็ต้องไปฝังกลบเช่นกัน แต่การฝังกลบที่ถูกสุขลักษณะต้องฝังกลบโดยสารเหนียว ซึ่งที่ยุโรปมีกฎหมายไม่ให้นำขยะสดไปฝังกลบเนื่องจากเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การนำการฝังกลบขยะมาเทียบกับเตาเผาคงเป็นไปได้ และเมืองใหญ่วิธีการกำจัดขยะที่ง่ายที่สุดและเร็วที่สุดคือเรื่องเตาเผา เพราะถ้าหมักทำปุ๋ยต้องใช้พื้นที่มากและใช้เวลาในการหมักนานไม่ทันกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นที่ต่างๆ จึงเลือกวิธีเตาเผาเป็นหลัก ส่วน Stoker Type เป็นที่นิยมเพราะว่าวิธีการอื่นยังไม่ผ่านการรับรอง มีการทดลองแล้วมีปัญหาส่วนเรื่องราคาคิดว่าสำนักสิ่งแวดล้อมได้นำข้อมูลที่มหาวิทยาลัยทำการศึกษาเพียงแต่ความชัดเจนอาจจะต้องแตกให้เห็นชัดเจนว่าเป็นส่วนไหนอย่างไร เพราะเป็นข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า

เนื่องจากฝ่ายเทคนิคมีความเห็นว่าระบบดังกล่าว กรุงเทพมหานครได้ทำการศึกษาวิจัยเห็นว่าระบบดังกล่าวเหมาะสมกับการใช้งานในการกำจัดขยะของกรุงเทพมหานครที่ขยะมีความหลากหลาย ให้ได้ประโยชน์มากที่สุดกว่าระบบอื่น ไม่จำเป็นต้องคัดแยกขยะก็สามารถกำจัดขยะได้ตามกระบวนการ ซึ่งแตกต่างจากระบบอื่นที่จะต้องคัดแยกก่อน อีกทั้ง รูปแบบนี้ได้ผ่านการใช้งานจริง ซึ่งในต่างประเทศนิยมใช้ รองรับขยะมูลฝอยได้จำนวนมากสอดคล้องกับความเป็นจริงของกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนขยะเพิ่มมากขึ้นทุกปี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบในระบบนี้แล้ว

๗. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับสถานะการเงินการคลังของ กรุงเทพมหานคร ในกรณีการจัดทำงบประมาณผูกพันระยะยาว

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. เรื่องขยะมีความจำเป็นเพราะเป็นวาระของชาติ แต่ประเด็นที่ติดใจคือเรื่องเร่งด่วน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้เสนอเรื่องขอความเห็นชอบผูกพันงบประมาณ ๖ โครงการ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ใช้อำนาจในการจ่ายเงินจากงบกลางเพื่อผูกพันงบประมาณจำนวน ๖๑ ล้านบาท ซึ่งเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ดุลยพินิจที่ใช้เงื่อนไขในการใช้งบกลางชอบหรือไม่อย่างไรเท่านั้น เพราะการใช้งบกลางวัตถุประสงค์ คือฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งเห็นด้วยกับเรื่องจำเป็น แต่ความเร่งด่วนเห็นว่าเป็นปัญหา และเมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครใช้อำนาจในการจ่ายเงิน แล้วมาขอผูกพันงบประมาณ ซึ่งมีหลายโครงการที่กรุงเทพมหานครมักจะตั้งงบประมาณไว้คนเดียว แล้วมาขอผูกพันงบประมาณต่อไป บางโครงการใช้เวลาผูกพันสูงถึง ๒๔ ปี ประเด็นนี้เห็นว่ามีความเร่งด่วนเพียงใด สิ่งที่จะตอบได้คือในขณะที่เริ่มขอจ่ายขาดเงินสะสม งบประมาณปี ๒๕๖๑ เพิ่งเริ่มประกาศใช้ ซึ่งไม่มีเหตุผลในเรื่องความเร่งด่วน ถ้ามีความจำเป็นเหตุใดไม่ตั้งงบประมาณปี ๒๕๖๑ แต่ถ้าจะแย้งว่าฝ่ายบริหารเคยของบประมาณประเภทนี้ไว้แล้ว แต่การเสนองบแปรญัตติกระชั้นชิดและไม่มีรายละเอียดเพียงพอที่จะให้คณะกรรมการวิสามัญฯ จะพิจารณาได้ที่ประชุมจึงไม่ให้ความเห็นชอบรายการแปรญัตติซึ่งเป็นประเด็นแรก ประเด็นที่สองขณะนี้งบประมาณปี ๒๕๖๒ ปฏิทินเริ่มแล้ว หน่วยงานของกรุงเทพมหานครได้ส่งรายการของบประมาณไปยังฝ่ายบริหาร จึงมองว่าถ้าผู้ว่าฯ จะรับความเห็นเรื่องความจำเป็นเร่งด่วนคิดว่าไม่ได้ ถ้าจะนำโครงการที่ขอผูกพันงบประมาณ ๖ โครงการไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๒ จะมีความเป็นไปได้มากกว่า ส่วนจะขอผูกพันงบประมาณอย่างไรก็ให้ไปพิจารณาในการของบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๒ น่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า

๒. เรื่องการบริหารงบประมาณ ซึ่งจะมิงงบประมาณรายจ่ายประจำปีและปีนี้มีเงินงบกลาง ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสามารถนำไปใช้ได้ตามกฎหมาย เพียงแต่จะกำหนดวิธีการทำให้ถูกต้องตามกระบวนการ วัตถุประสงค์ของเงิน ไม่ควรนำเงินโครงการไปเบียดกับงบประมาณปี ๒๕๖๒ เพราะงบบปี

๒๕๖๒ จะเป็นแผนงานพัฒนาที่มีอยู่เป็นประจำ เมื่อมีเงินประเภทอื่นที่สามารถใช้ได้ควรนำเงินประเภทนั้นมาใช้ เห็นว่างบกลางสามารถใช้ได้ แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการใช้งบกลางเท่านั้น ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากสัญญาจะหมดแล้ว และถ้าไม่ดำเนินการโครงการนี้ประชาชนจะได้รับความเดือดร้อน เพราะเมื่อสิ้นสัญญาแล้วแจ้งจะขาดช่วง ทำให้เกิดช่องว่างในการบริหารจัดการมูลฝอย ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อประชาชน และสังคมโดยรวม

๓. ตามเอกสารงบประมาณ ๙๗,๐๐๐ กว่าล้านบาทเป็นวงเงินตามโครงการรวม วงเงินที่ ก่อหนี้ผูกพันจริงๆ เท่ากับ ๙๔,๐๐๐ กว่าล้านบาท ในวงเงินที่เป็นภาระหนี้จะนำยอด ๙๔,๐๐๐ ล้านบาทเป็นตัวตั้งเบิกจ่ายไปแล้ว ๑๔,๓๔๓ ล้านบาท ภาระหนี้จริงๆคงเหลือเท่ากับ ๘๗,๓๙๓ ล้านบาท (อ้างอิงตามเอกสารตาราง)

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า

การเสนอโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผา การดำเนินการเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศให้การจัดการมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ โดยได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔/๑ บัญญัติให้การเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลเป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นและบัญญัติการมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการไม่ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้เป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์ต้องการให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการเองได้เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว จึงได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ นอกจากนี้ได้ประกาศกฎกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดเงื่อนไขใน ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการกลางกระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ความเห็นชอบ รวมทั้งได้รับการยกเว้นในกรณีการผูกพันงบประมาณล่วงหน้าที่กำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกินกว่าห้าปี เนื่องจากท้องถิ่นได้รับการยกเว้นเมื่อการดำเนินการโครงการเป็นงบประมาณการของท้องถิ่นเองจะต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีต่อเมื่อเป็นเงินอุดหนุนที่ได้จากรัฐบาลและกำหนดในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณของตนเองโดยกรุงเทพมหานครได้ออกเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแยกต่างหากจากราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลกฎหมายดังกล่าวข้างต้นกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีหน้าที่ในการบริการสาธารณะให้กับประชาชนโดยเฉพาะการกำจัดมูลฝอย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของบ้านเมืองในขณะนี้การเสนอโครงการกำจัดขยะของกรุงเทพมหานครจึงเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่แก้ไขกฎหมายให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองและรวดเร็ว

การเสนอโครงการระบบเตาเผามูลฝอยแบบตะกรับเคลื่อนที่เพราะจากการศึกษาของกรุงเทพมหานครเห็นว่ามีเหมาะสม เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีขยะหลากหลายชนิดสามารถกำจัดขยะมูลฝอยให้ได้ประโยชน์มากที่สุดกว่าระบบอื่นไม่จำเป็นต้องคัดแยกขยะก็สามารถกำจัดขยะได้ตามกระบวนการ ซึ่งแตกต่างจากระบบอื่นต้องคัดแยกขยะก่อนอีกทั้งรูปแบบนี้ได้ผ่านการใช้งานจริงซึ่งในต่างประเทศนิยมใช้ จึงเป็นเตาเผาที่เหมาะสมกับการกำจัดขยะในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นมหานครโดยเฉพาะความเติบโตของเมืองที่มีการเพิ่มจำนวนประชากรมีการบริโภคมากขึ้น ขยะมูลฝอยย่อมเพิ่มขึ้น

ในส่วนขอระยะเวลาดำเนินการจึงกำหนดไว้ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปี นั้น คณะกรรมการวิสามัญฝ่ายบริหารชี้แจงว่าสามารถลดลงได้อีกตามความเหมาะสม เมื่อเข้าสู่กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งราคาค่ากำจัด ๑,๐๐๐ บาท/ตัน ไม่ได้คงที่ ๑,๐๐๐ บาท/ตัน เมื่อมีการประกวดราคา ราคาอาจต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท/ตัน และจะเป็นราคาคงที่ตลอดไป แตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แม้จะกำหนดราคาไว้ต่ำ แต่มีการเพิ่มราคาตามอัตราเงินเฟ้อตามจำนวนปี เช่น ๓ ปี จะเพิ่มราคาได้ไม่คงที่ การกำหนดราคาค่าจัดการขยะจึงไม่มีความแตกต่างกันมาก อีกทั้งการดำเนินการกำจัดขยะในปัจจุบันกำลังจะสิ้นสุดสัญญาลง จึงเป็นโอกาสให้กรุงเทพมหานครมีโอกาสได้ปรับปรุงวิธีการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้ระบบเตาเผาเข้ามาทดแทนสำหรับงบประมาณที่ดำเนินการในระยะ ๒๔ ปี จะเป็นภาระแก่กรุงเทพมหานครในเบื้องต้น ในอนาคตเมืองขยายเติบโตแล้ว ธุรกรรมมากขึ้น กรุงเทพมหานครก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นกรุงเทพมหานครก็จะมีภาระด้านงบประมาณน้อยลงด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบตามกรอบของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗ และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔/๑ และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้การพัฒนาประเทศให้นำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาบริหารจัดการตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กองพัฒนาและส่งเสริมบริหารงานท้องถิ่น) ที่ มท ๐๘๑๐.๕/๑๐๘๐ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง เสนอขอความเห็นชอบโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอย โดยระบบเตาเผา มูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชกำลังการผลิตไฟฟ้า ๓๐ เมกกะวัตต์ และโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผา มูลฝอย ขนาดไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ตัน/วันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมกำลังการผลิตไฟฟ้า ๓๐ เมกกะวัตต์โดยหนังสือดังกล่าวให้กรุงเทพมหานครไปดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘ โดยเคร่งครัดการบริหารจัดการมูลฝอยในเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เป็นการบริหารจัดการมูลฝอยโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ในโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ

โครงการที่ ๓ โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่ และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม

โครงการที่ ๔ โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่ และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม

๑. ข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญฯ ในกรณีเป็นโครงการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาให้ความเห็นชอบตามกฎหมาย

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาในประเด็นโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอย จากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นกรณีให้เอกชนดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔/๑ บัญญัติว่า

มาตรา ๓๔/๑ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังกล่าว ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกอบด้วย

สิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสอง ซึ่งดำเนินการจัดเก็บย่อมมีอำนาจนำไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกันและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามวรรคสอง

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับมอบหมายจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขตตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการของเสียอันตรายและของเสียไม่อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่ในกรณีที่มีของเสียอันตรายหรือของเสียไม่อันตรายปนอยู่กับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้ง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ แจ้างให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเริ่มดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้าง เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหากพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นยังมิได้ดำเนินการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ดำเนินการกับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนั้นตามที่เห็นสมควร และให้สันนิษฐานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ได้รับแจ้าง จงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ หรือมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือมาตรฐานนั้นด้วย

และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๗ ในการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย ให้คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ให้คำแนะนำราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อเสนอเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ความเห็นชอบ โดยอย่างน้อยต้องแสดงรายละเอียดหัวข้อการศึกษาและวิเคราะห์ข้อเสนอในเรื่อง ดังนี้

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของข้อเสนอ

(๒) ต้นทุนการดำเนินการในภาพรวมและมูลค่าของการดำเนินการ รวมทั้งสัดส่วนการลงทุนของราชการส่วนท้องถิ่นและเอกชนต่อมูลค่าของการดำเนินการ

(๓) รูปแบบและระยะเวลาการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ

(๔) ประมาณการผลตอบแทนในด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นอัตราผลตอบแทนทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์ และลักษณะการจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนของการดำเนินการ

(๕) ผลกระทบซึ่งครอบคลุมทั้งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมจากการดำเนินการ ตลอดจนวิธีการป้องกัน ลด หรือแก้ไขเยียวยาผลกระทบดังกล่าว

(๖) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการดำเนินการ

(๗) ความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงการศึกษาการดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดข้อเสนอ

การจัดทำข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกำจัดมูลฝอยตามข้อ ๑๒ (๑)

ข้อ ๑๘ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบตามข้อ ๑๗ แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอคัดเลือกเอกชนโดยนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ใช้วิธีการประมูลก่อนโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ราชการส่วนท้องถิ่นและประชาชนจะได้รับอย่างเป็นธรรม

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการด้วยวิธีการประมูลตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนออาจพิจารณาคัดเลือกเอกชนโดยไม่ใช้วิธีประมูลก็ได้ โดยให้ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประมูลอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เป็นข้อเสนอที่โดยลักษณะและขนาดของการดำเนินการแล้ว หากใช้วิธีการประมูลจะไม่มีคุณค่าสำหรับการดำเนินการ

(๓) เป็นข้อเสนอที่ต้องให้เอกชนซึ่งมีคุณสมบัติทางเทคนิคเป็นการเฉพาะและเอกชนลักษณะดังกล่าวนี้มีเพียงรายเดียว

ข้อ ๒๔ การจัดการมูลฝอยที่ได้ดำเนินการก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และยังคงดำเนินการครบวงจรไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของท้องถิ่น ประกาศ มติ และคำสั่งที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ในกรณีการดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จตามวรรคหนึ่ง หากราชการส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการตามประกาศนี้เหมาะสมและเป็นประโยชน์มากกว่า ให้เสนอคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี พิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์ของรัฐ และให้คำแนะนำราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามประกาศนี้ได้ ทั้งนี้ ให้การดำเนินการที่ทําไปแล้วตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของท้องถิ่น ประกาศ มติ และคำสั่ง ให้ถือเป็นการดำเนินการตามประกาศนี้และให้ดำเนินการต่อไปเฉพาะในส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามประกาศนี้

กรุงเทพมหานครได้เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่ กท ๑๑๐๕/๓๗๑๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกลางกลั่นกรองโครงการพิจารณา ก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเพื่อพิจารณา และเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขณะนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมแล้ว โดยมีความเห็นว่าการโครงการมีเงื่อนไขเรื่องสถานที่ดำเนินการ และมีหนังสือของกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๑๐๕/๑๘๔๙ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ สำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือชี้แจงมติที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาร่วมลงทุนกับเอกชนตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ(เฉพาะกิจ)ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีมติว่า โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดจำนวน ๒ โครงการ (โครงการที่ ๓ และ ๔) ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากไม่ระบุพื้นที่โครงการในการกำจัดมูลฝอย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการได้โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

๑. ให้กำหนดในขอบเขตงาน TOR ว่า ผู้เสนอราคาต้องเสนอที่ตั้งโครงการและผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนบริเวณพื้นที่โครงการ

๒. เมื่อได้ผู้ผ่านการคัดเลือกแล้ว ให้กรุงเทพมหานครรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อีกครั้ง

๓. ให้กรุงเทพมหานครดำเนินการตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของคณะทำงานฯ และเมื่อได้ดำเนินการแล้วเสร็จทั้ง ๓ ข้อ ข้างต้นแล้ว ได้จัดทำข้อเสนอโครงการต่อคณะทำงานฯ อีกครั้งหนึ่งตามมติที่ประชุมคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ ต่อไป ทั้งนี้ เมื่อได้รับเห็นชอบโครงการแล้ว จะได้แจ้งกรุงเทพมหานครดำเนินการคัดเลือกเอกชนตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามข้อ ๑๘ โดยเคร่งครัด ต่อไป

โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว โดยมีเงื่อนไขตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๕/๕๕๐๑ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑

๒. ข้อสังเกตของคณะกรรมการสามัญฯกรณีโครงการการก่อกั้นผู้กผันข้ามปีงบประมาณเกิน ๕ ปี

ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๗๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดดังนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันข้ามปีงบประมาณ

๑.๑ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้า ควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกินกว่า ๕ ปี

๑.๒ จะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ

...

๑.๕ การผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลความจำเป็นพิเศษที่จะต้องดำเนินการเกินกว่า หรือ นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๓ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน...

ตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จึงมีประเด็นให้พิจารณาว่าโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปีเกินกว่า ๕ ปี จะต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ เนื่องจากเป็นโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. กรุงเทพมหานครใช้งบประมาณรายจ่ายจากกฎหมาย ๒ ฉบับ ฉบับแรก คือ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานครจากรายได้ที่กรุงเทพมหานครได้รับมา ออกโดยสภากรุงเทพมหานคร อีกฉบับหนึ่ง และรายจ่ายที่ได้จากเงินอุดหนุนตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐ ออกโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีการใช้จ่ายเงินหรือขอจัดสรรงบประมาณ กรุงเทพมหานครจึงปฏิบัติตามกฎหมายสองฉบับ มีความแตกต่างกัน ถ้าเป็นกรณีการขอเงินอุดหนุนหลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันเงินอุดหนุน กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจะได้บรรจุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ๓ เรื่อง คือ

(๑) หลักเกณฑ์การจัดทำคำขอรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันงบประมาณข้ามปี ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ออกมาบังคับใช้ตั้งตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีการแก้ไขอีก ๗ ครั้ง

(๓) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีกรุงเทพมหานครจะขอเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะต้องปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์ตามที่กล่าวมาข้างต้น หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันงบประมาณข้ามปีตามมติคณะรัฐมนตรีปี ๒๕๓๔ ซึ่งมีการแก้ไขทั้งหมด ๗ ครั้งหลักเกณฑ์กำหนดตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑ ระบุว่า หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กผันควรกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ส่วนข้อ ๒ ระบุว่า จะต้องเป็นงาน โครงการ หรือรายการที่ได้รับการจัดสรร

งบประมาณไว้ในปีงบประมาณนั้น หรือได้รับอนุมัติให้ออนงบประมาณมาเพื่อการนั้น ต่อมาเมื่อ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๕มีการแก้ไข ข้อ ๒ จะต้องเป็นงาน โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น ๆ หลังจากนั้นมา การแก้ไขไม่ได้แก้ไขข้อ ๒ เลยจะมีการแก้ไขเรื่องสัดส่วนงบประมาณ ซึ่งหมายถึงโครงการที่จะขอผูกพันงบประมาณเกิน ๕ ปี จะต้องเป็นเงินที่ระบุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีนั้น ๆ กรุงเทพมหานครปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เช่นนี้มาโดยตลอดงบประมาณในส่วนที่อยู่ใน พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีคืองบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรืองบประมาณจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ กรุงเทพมหานครความแตกต่างก็ยังมีอยู่ เนื่องจากว่ากรณีงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกรุงเทพมหานครต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายหลายฉบับ อาทิ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จัดสรรให้กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๐ ระเบียบการก่อหนี้ข้ามปี พ.ศ. ๒๕๓๐ การใช้กฎหมายเพื่อขอจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล กับเงินที่ขอจัดสรรจากกรุงเทพมหานครคนละส่วนกัน ขณะเดียวกันสำนักงบประมาณ กรุงเทพมหานครก็ได้มีการหารือเป็นการภายในกับสำนักงบประมาณบอกว่าไม่เกี่ยวข้องกัน และได้สั่งการให้หารือเป็นลายลักษณ์อักษรไปด้วย หลักเกณฑ์การก่อหนี้ผูกพันตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นหลักเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔

๒. กรุงเทพมหานครได้ยึดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนของเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จะได้รับ ใช้แนวทางนี้ แต่ในส่วนงบประมาณของกรุงเทพมหานครไม่ได้ยึดมติคณะรัฐมนตรี โดยที่งบประมาณของ กรุงเทพมหานครจะนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะผู้บริหารและเสนอสภากรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบซึ่งในปี ๒๕๕๘ เคยผ่านโครงการฝังกลบขยะซึ่งมีระยะเวลาเกิน ๕ ปี โดยไม่ต้องเข้ามติคณะรัฐมนตรีกรุงเทพมหานครจึงไม่ได้ยึดปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวในส่วนของระยะเวลา ๕ ปี

๓. โดยปกติการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เสนอจะต้องแจ้งเห็นว่าจะใช้บังคับใช้กับหน่วยงานใดถ้าเห็นว่าจะต้องใช้บังคับใช้กับส่วนราชการจะเสนอว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ใช้บังคับใช้กับส่วนราชการ คำว่า “ ส่วนราชการ ” ไม่ได้หมายความว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าพิจารณาคำจำกัดความในกฎหมายงบประมาณจะเขียนไว้ชัดเจนว่าคำว่า ส่วนราชการหมายถึงอะไร หากต้องการให้รวมถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยก็จะเสนอว่าให้ใช้บังคับใช้กับส่วนราชการและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมติคณะรัฐมนตรีไม่ได้กล่าวถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามอัตโนมัติ เพราะว่าแนวทางการปฏิบัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับว่าเรื่องใดต้องทำอะไร หากหน่วยงานนั้นต้องนำ มติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กระทรวงมหาดไทยต้องออกระเบียบฯที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ มติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งกรณีกรุงเทพมหานครก็เช่นเดียวกันต้องแจ้งให้ กทม.ไปออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการเสนอโครงการในครั้งนี้เป็นข้อเสนอของสำนักงบประมาณและไม่ได้ผูกพันกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องระยะเวลา ๕ ปีบังคับใช้เฉพาะส่วนราชการ ส่วนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กระทรวงมหาดไทยบังคับใช้เกี่ยวกับการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ ปีต่อไปไม่เกิน ๒ ปีคือปีนี้กับปีถัดไปเท่านั้น หากมีกรณีที่ต้องผูกพันเกิน ๒ ปีระเบียบฯ กำหนดว่าต้องเสนอขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหากมีความจำเป็นต้องขอคณะรัฐมนตรีก็กำหนดเรื่องนี้เหมือนกันโดยกำหนดไว้ว่า ๕ ปี แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องทำ ๕ ปีเท่านั้น หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเกิน ๕ ปี ก็มีกติกาวางให้ทำได้สำหรับผู้จัดทำค่าของงบประมาณกรณีระยะเวลาเกิน ๕ ปีซึ่งต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรีก่อนตามระเบียบที่วางไว้เห็นเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ผูกพันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องนี้คณะกรรมการวิสามัญชุดอื่นได้เคยศึกษาและให้กรุงเทพมหานครแก้ไขข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี แต่ขณะนี้ยังไม่มีการแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าว

๔. เจตนารมณ์ในการตั้งกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นอิสระเรื่องคนเรื่องเงินและเรื่องอื่น ๆ การเรื่องใดจะถูกควบคุมโดยรัฐจะระบุนได้ เรื่องการเงินการคลังของกรุงเทพมหานครกำหนดให้ออกเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเองได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ฯ เมื่อหลักการเป็นเช่นนี้ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไม่ได้รับเรื่องที่จะต้องไปขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีก็ต้องเป็นไปตาม ข้อบัญญัตินี้จึงกำหนดให้มีการคานอำนาจตามข้อ ๑๗ ไว้ว่าถ้าจะให้ผูกพันต้องให้สภากรุงเทพมหานครเห็นชอบ ให้สภากรุงเทพมหานครเป็นผู้กลั่นกรองและรับผิดชอบ จึงต้องศึกษาอย่างละเอียดถ้าสภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบไปแล้วต้องร่วมรับผิดชอบ เห็นว่าระยะเวลาจะเป็น ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๒๐ ปี ย่อมทำได้เพราะกฎหมายไม่ได้ห้ามไว้ หลักคือถ้ามีกฎหมายเฉพาะก็ต้องใช้กฎหมายเฉพาะ เมื่อไม่มีกฎหมายเฉพาะก็ให้ใช้หลักทั่วไป กรณีเมื่อฝ่ายบริหารนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสภากรุงเทพมหานครเป็นไปโดยน่าจะถูกต้องตามกฎหมายของกรุงเทพมหานครแล้ว ประเด็นนี้คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เคยศึกษาเรื่องที่จะปรับปรุงวิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานครและพบประเด็นเรื่องระยะเวลา ๕ ปี และคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เคยเสนอว่า กรุงเทพมหานครน่าจะปรับข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติหรือไม่เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะได้ไม่เกิดปัญหาแบบนี้ รวมถึงเงื่อนไขการผูกพันในแต่ละปี เช่น ปีแรกไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ปีต่อไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ให้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลแต่ปัจจุบันก็ยังไม่มีการแก้ไข เจตนารมณ์ในการตั้งกรุงเทพมหานครให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานครจึงควรมีความเป็นอิสระในเรื่องที่กฎหมายระบุให้อำนาจไว้ วิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานครได้รับให้อำนาจฝ่ายบริหารที่จะเสนอเข้ามา และระบุให้อำนาจให้สภา กทม. เป็นผู้กลั่นกรองและมีความเห็นว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามข้อ ๑๗ ของระเบียบฯ ก็เห็นว่ากรุงเทพมหานครกำหนดโครงการเกิน ๕ ปี สามารถกระทำได้

๕. หลักกฎหมายปกครอง การผูกพันงบประมาณเรื่องเกี่ยวกับระยะเวลากฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ จึงเห็นว่า เมื่อกฎหมายไม่ได้ระบุเรื่องระยะเวลาไว้ ย่อมทำได้ เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสิ่งที่เทียบเคียงและขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้บังคับใช้กับทุกส่วนราชการและตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๒๓ บัญญัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการปฏิบัติใดๆ ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี หรือเป็นไปในทางที่อาจทำให้เสียประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะยับยั้งหรือสั่งการตามที่เห็นสมควรก็ได้” ได้ประสานงานกับสำนักกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงบประมาณสอบถามเรื่องนี้ ได้รับคำตอบว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ได้บอกว่าต้องเป็นงบประมาณของท้องถิ่น กล่าวคือมติคณะรัฐมนตรีใช้บังคับกับทุกส่วนราชการ จึงหมายความว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ถึงแม้ท้องถิ่นจะให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ การไม่ปฏิบัติตาม มติกรม. จะเกิดเป็นประเด็นข้อโต้แย้งได้เทียบเคียงเรื่องทำนองเดียวกันมีคำพิพากษาเรื่องการจัดทำงบประมาณของท้องถิ่นเทศบาลเมื่อสกลนคร นายเทศมนตรี ดำเนินการกู้เงินหรือจัดทำโครงการระยะเวลาเกินกว่า ๕ ปี ผู้เกี่ยวข้องฟ้องศาลว่า นายเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินการได้ ศาลพิจารณาว่านายเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินการโครงการผูกพันงบประมาณระยะเวลาเกินกว่าระยะที่ตนจะดำรงอยู่ในตำแหน่ง ต่อไปคดีเทศบาลนครพนมกู้เงินเกินกว่า ๕ ปี และมีการหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และมีคำวินิจฉัยว่า กรณีนี้ไม่สามารถดำเนินการได้ ที่กล่าวมาเป็นการให้ข้อคิดว่าหากจะดำเนินการอะไรนั้นต้องยึดตามหลักแบบของประเทศ เมื่อแบบของประเทศวางหลักไว้ กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานที่เล็กลงมาต้องยึดถือตามมาตรฐานของประเทศ กรุงเทพมหานครแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นกรณี งบประมาณเงิน

อุดหนุนจากรัฐบาลจะได้มาทั้งก่อน ไม่เหมือนท้องถิ่นอื่น ท้องถิ่นอื่นจะได้รับงบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถแยกได้จึงเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ และต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่วางไว้

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๘๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ การก่องหนผู้ผูกพันข้ามปีงบประมาณกำหนดไว้ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้าควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน ๕ ปี และจะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีรัฐสภา โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่าย ประจำปีนั้นๆ นอกจากนี้ยังกำหนดว่าการผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลจำเป็นพิเศษจะต้องที่จะเกินกว่า ๕ ปี จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี กรณีดังกล่าวเป็นกรณีจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในกรณีเกินกว่า ๕ ปี เป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพิจารณารายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล สำหรับกรุงเทพมหานครการดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณเป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานคร ดังนั้น การที่กรุงเทพมหานครจัดทำโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม และขอใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขห้าปีที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ที่ขอใช้ในโครงการดังกล่าว เป็นเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครโดยตรง ไม่ใช่เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จึงไม่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริหารสาธารณะและกิจการมสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จึงมีความอิสระในเรื่องงบประมาณที่เป็นงบประมาณของกรุงเทพมหานคร แม้ระยะเวลาผูกพันงบประมาณจะเกินกว่า ๕ ปีก็ตาม โครงการดังกล่าวจึงไม่อยู่ในเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลที่จะต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ดังนั้น งบประมาณในการดำเนินการโครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมของกรุงเทพมหานคร จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลที่จะต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาตามโครงการ ๒๓ ปีคณะกรรมการวิสามัญฯ บางท่านเห็นว่าระยะเวลานานเกินไป ควรลดลงมาได้อีก แต่คณะกรรมการวิสามัญฯ บางท่านเห็นว่า ระยะเวลา ๒๓ ปีมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจาก ๓ ปีแรกเป็นการหาตัวผู้รับจ้างและการก่อสร้างโรงงานระยะเวลา ๒๐ ปีหลังเป็นระยะของการดำเนินการ ประกอบกับการดำเนินการเกี่ยวกับมูลฝอยควรให้เวลาตามสมควร เพราะหากระยะเวลาสั้นเกินไป การหาผู้รับจ้างรายใหม่จะต้องมีกระบวนการอีกหลายขั้นตอน ทำให้เกิดช่องว่างในการบริการให้กับประชาชน

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. การพิจารณาตัวเลขต่อตัน “ความคุ้มค่า” ต้องมีตัวเปรียบเทียบ ต้องมีเหตุผลอธิบายให้ชัดเจน ว่า เท่ากับ ๒๐ + ๓ ปี มีหลักเกณฑ์การรับซื้อไฟฟ้าของการไฟฟ้าเข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่ จึงต้องอธิบายให้ชัดเจน และที่อนุมัติไปแล้วราคาต่อตันเป็นเท่าไรเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ ไม่เฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น ให้รวมถึงที่อื่นที่ดำเนินการไปแล้ว ต้องอธิบายให้ชัดเจนถึงสาเหตุที่ราคามากกว่าที่อื่น

๒. ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปีนั้น ความจริงแล้วใช้เวลาแค่ ๒๐ ปี เพราะอีก ๓ ปีเป็นเรื่องของการหาตัวผู้รับจ้างและก่อสร้าง จึงเหลือเวลาที่จะดำเนินการเดินระบบจำนวน ๒๐ ปี แต่อย่างไรก็ตามยังคิดว่าสามารถลดระยะเวลาดำเนินโครงการลงได้อีก แต่อาจจะมีผลต่อราคาจ้างเหมา

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า

ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปี เป็นระยะเวลาที่นานเกินไป ควรลดระยะเวลาลง โดยเห็นว่าระยะเวลาดังกล่าวสามารถลดระยะเวลาดำเนินการลงได้อีก ผู้รับผิดชอบสำนักสิ่งแวดล้อมชี้แจงว่า อาจจะมีผลต่อราคาจ้างเหมา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและความจำเป็นสำหรับระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปีนั้น เป็นระยะเวลาดำเนินการก่อสร้าง ๓ ปี คงเหลือระยะเวลาในการดำเนินการ ๒๐ ปี หากกรุงเทพมหานครสามารถปรับลดระยะเวลาในการดำเนินการให้เหมาะสมกับผลประโยชน์ที่กรุงเทพมหานครจะได้รับโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องการจ้างเหมาเอกชนบริหารจัดการซึ่งจะต้องไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ กรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินให้ตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้มีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ ตผ ๐๐๓๘/๔๕๑ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง การตรวจสอบสถานีขนถ่ายมูลฝอย(ระบบใหม่) ของสำนักสิ่งแวดล้อม และโรงฆ่าสัตว์ กรุงเทพมหานครของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โดย สตง.ให้เร่งดำเนินการหาแนวทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของโครงการดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยเร็ว และให้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงกรณีการไม่ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของโครงการก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย(ระบบใหม่) ของสำนักสิ่งแวดล้อม หากพบว่าการดำเนินตามโครงการดังกล่าวทำให้กรุงเทพมหานครเสียหายให้พิจารณาดำเนินการหาผู้รับผิดชอบทางละเมิด

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

การหักท้วงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้หมายความว่าจะต้องดำเนินการ หากกรุงเทพมหานครมีเหตุผลกล่าวคือ เมื่อดำเนินการแล้วไม่คุ้มค่าก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ได้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพียงให้ความเห็น กรุงเทพมหานครต้องพิจารณาว่า หากมีเหตุผลว่าดำเนินการแล้วไม่คุ้มค่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ต้องฟังเหตุผลของกรุงเทพมหานคร

การดำเนินการตามโครงการเป็นเรื่องการพิจารณาของฝ่ายบริหารกรุงเทพมหานครที่จะพิจารณาว่าการดำเนินการต่อคุ้มค่าหรือไม่ หากไม่คุ้มค่าก็สามารถไม่ดำเนินการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพียงให้ข้อเสนอแนะให้พิจารณาเท่านั้น ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ผูกพันกรุงเทพมหานคร

๕. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ เกี่ยวกับราคาค่าดำเนินการ

โครงการที่ ๓ โครงการที่ ๔ คอนแพคเตอร์ ที่กรุงเทพมหานครจัดซื้อ มีการซ่อมจ้างเอกชนดำเนินการบิบน้ำให้ขยะแห้ง ประเด็นคือ เงินค่าดำเนินการ ๖๕๐ บาทต่อตัน ซึ่งการจ้างฝังกลบโดยไม่บิบน้ำราคา ๖๕๐ บาทต่อตัน ในการพิจารณาราคาได้นำค่าเครื่องจักรของกรุงเทพมหานครหักออกหรือยัง ที่ดินเป็นของกรุงเทพมหานคร ขยะแห้งที่เอกชนได้ไปมีมูลค่าได้หักส่วนนี้ หรือนำมาต่อรองราคาให้ลดลงมาอีกได้ขยะ

แห้งมีมูลค่า จึงน่าจะ ต่ราคาตกลงอีกได้ ตามแผนขยะที่แจ้งจัดการง่าย และส่งไปที่โรงไฟฟ้า ค่าไฟฟ้าของขยะแห้งมีค่ามากกว่าขยะเปียก จึงควรขอลดค่าเผาเพราะค่าจัดการขยะแห้งบริหารจัดการง่ายกว่าขยะเปียกจะประหยัดงบประมาณค่าขนส่งไปอีก เป็นข้อสังเกตเรื่องผลประโยชน์ของกรุงเทพมหานครกับเอกชนต้องเสมอกัน คณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอให้มีการต่อรองราคาค่าเงินการ ๖๘๐ บาทต่อตัน เมื่อทำขยะให้แห้งทำให้จัดการได้ง่าย เมื่อส่งไปที่โรงไฟฟ้าจึงสามารถต่อรองราคาตกลงได้อีก

๖. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ เกี่ยวกับที่ดินในการดำเนินการของเอกชน

ข้อเท็จจริงจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม และที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมใช้พื้นที่ของเอกชน ทรัพย์สินต่างๆ ในที่ดินของเอกชนยังคงเป็นของเอกชนโดยกรุงเทพมหานครจะจ่ายค่าจ้างเหมาให้ผู้รับจ้างเป็นเงินบาทต่อตันของน้ำหนักมูลฝอยที่ส่งเข้าสถานี

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้สอบถามถึงการเตรียมความพร้อมของพื้นที่เอกชน ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นว่า ที่ดินของเอกชนที่จะใช้เป็นสถานที่ดำเนินการ ขณะนี้กรุงเทพมหานครยังไม่สามารถกำหนดที่ดินดังกล่าวได้ โดยเอกชนจะเป็นผู้เสนอที่ดินในการก่อสร้าง ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจะเป็นไปตามโครงการต้องมีสถานที่ของเอกชนในการรองรับ หากไม่มีพื้นที่รองรับโครงการก็ไม่อาจดำเนินการให้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

ข้อสรุปทั้งสองโครงการ ดังนี้

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเห็นว่า โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม และศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม สถานที่ตั้งโรงงานกำจัดมูลฝอยเอกชนจะต้องเป็นผู้เสนอที่ดินดังกล่าว โดยจะต้องปฏิบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบไว้ ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครจะต้องกำหนดในเงื่อนไข TOR ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบไว้ และก่อนลงนามสัญญาจะต้องนำเสนอโครงการต่อคณะทำงานฯ ของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งขณะนี้กรุงเทพมหานครยังไม่ได้หาเอกชนมาดำเนินการโครงการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของกรุงเทพมหานคร จึงเป็นปัญหาที่การดำเนินการยังไม่ครบถ้วนตามกระบวนการ และมีหนังสือของกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๑๐๕/๑๘๔๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ สำนักสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือชี้แจงมติที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาร่วมลงทุนกับเอกชนตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (เฉพาะกิจ) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีมติว่า โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยระบบใหม่และนำไปกำจัดจำนวน ๒ โครงการ (โครงการที่ ๓ และ ๔) ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากไม่ระบุพื้นที่โครงการในการกำจัดมูลฝอย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการได้โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

๑. ให้กำหนดในขอบเขตงาน TOR ว่า ผู้เสนอราคาต้องเสนอที่ตั้งโครงการและผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนบริเวณพื้นที่โครงการ

๒. เมื่อได้ผู้ผ่านการคัดเลือกแล้ว ให้กรุงเทพมหานครรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อีกครั้ง

๓. ให้กรุงเทพมหานครดำเนินการตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของคณะทำงานฯ และเมื่อได้ดำเนินการแล้วเสร็จทั้ง ๓ ข้อ ข้างต้นแล้ว ได้จัดทำข้อเสนอโครงการต่อคณะทำงานฯ อีกครั้งหนึ่งตามมติที่

ประชุมคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้ความเห็นชอบให้กรุงเทพมหานครดำเนินการได้ โดยมีเงื่อนไขดังกล่าว และเมื่อกรุงเทพมหานครดำเนินการได้ตัวผู้รับจ้างแล้ว ให้กรุงเทพมหานครเสนอโครงการต่อคณะทำงานฯ เพื่อเสนอคณะกรรมการกลางฯ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนลงนามในสัญญา

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ

โครงการที่ ๕ โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน

๑. ข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญฯ ในกรณีเป็นโครงการที่รัฐมนตรีว่ากระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบตามกฎหมาย

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาในประเด็นโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้จัดการขยะและของเสียชุมชน เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นกรณีให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔/๑ บัญญัติว่า

มาตรา ๓๔/๑ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังกล่าว ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกอบด้วย

สิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสอง ซึ่งดำเนินการจัดเก็บย่อมมีอำนาจนำไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกันและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามวรรคสอง

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับมอบหมายจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขตตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการของเสียอันตรายและของเสียไม่อันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่ในกรณีที่มีของเสียอันตรายหรือของเสียไม่อันตรายปนอยู่กับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ แจ้างให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเริ่มดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อพนักงานกำหนดเวลาดังกล่าวหากพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นยังมีได้ดำเนินการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ดำเนินการกับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนั้นตามที่เห็นสมควร และให้

สันนิษฐานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ได้รับแจ้ง จงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือมาตรฐานนั้นด้วย

และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๗ ในการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย ให้คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ให้คำแนะนำราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดทำข้อเสนอเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายให้ความเห็นชอบ โดยอย่างน้อยต้องแสดงรายละเอียดหัวข้อการศึกษาและวิเคราะห์ข้อเสนอในเรื่อง ดังนี้

(๘) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของข้อเสนอ

(๙) ต้นทุนการดำเนินการในภาพรวมและมูลค่าของการดำเนินการ รวมทั้งสัดส่วนการลงทุนของราชการส่วนท้องถิ่นและเอกชนต่อมูลค่าของการดำเนินการ

(๑๐) รูปแบบและระยะเวลาการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ

(๑๑) ประเมินการผลตอบแทนในด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นอัตราผลตอบแทนทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์ และลักษณะการจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนของการดำเนินการ

(๑๒) ผลกระทบซึ่งครอบคลุมทั้งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมจากการดำเนินการ ตลอดจนวิธีการป้องกัน ลด หรือแก้ไขเยียวยาผลกระทบดังกล่าว

(๑๓) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการดำเนินการ

(๑๔) ความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงการศึกษาการดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดข้อเสนอ

การจัดทำข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกำจัดมูลฝอยตามข้อ ๑๒ (๑)

ข้อ ๑๘ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบตามข้อ ๑๗ แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอคัดเลือกเอกชนโดยนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ใช้วิธีการประมูลก่อนโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ราชการส่วนท้องถิ่นและประชาชนจะได้รับอย่างเป็นธรรม

ข้อ ๒๔ การจัดการมูลฝอยที่ได้ดำเนินการก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของท้องถิ่น ประกาศ มติ และคำสั่งที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ในกรณีการดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จตามวรรคหนึ่ง หากราชการส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการตามประกาศนี้เหมาะสมและเป็นประโยชน์มากกว่า ให้เสนอคณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี พิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์ของรัฐ และให้คำแนะนำราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามประกาศนี้ได้ ทั้งนี้ ให้การดำเนินการที่ทำไปแล้วตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของท้องถิ่น ประกาศ มติ และคำสั่ง ให้ถือเป็นการดำเนินการตามประกาศนี้และให้ดำเนินการต่อไปเฉพาะในส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามประกาศนี้

ด้วยตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย และประกาศกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานครจึงได้เสนอโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชนให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ เนื่องจากเป็นเรื่องมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กองพัฒนาและส่งเสริมบริหารงานท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๕/๕๕๐๑ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขาธิการสรุป ดังนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน เนื่องจากการพิจารณาโครงการของคณะกรรมการกลางและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณารายละเอียดหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๗ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นประโยชน์ของข้อเสนอต้นทุนการดำเนินการ

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของข้อเสนอ

(๒) ต้นทุนการดำเนินการในภาพรวมและมูลค่าของการดำเนินการ รวมทั้งสัดส่วนการลงทุนของราชการส่วนท้องถิ่นและเอกชนต่อมูลค่าของการดำเนินการ

(๓) รูปแบบและระยะเวลาการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ

(๔) ประเมินการผลตอบแทนในด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นอัตราผลตอบแทนทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์ และลักษณะการจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทนของการดำเนินการ

(๕) ผลกระทบซึ่งครอบคลุมทั้งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมจากการดำเนินการ ตลอดจนวิธีการป้องกัน ลด หรือแก้ไขเยียวยาผลกระทบดังกล่าว

(๖) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการดำเนินการ

(๗) ความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดทำข้อเสนอ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงการศึกษาการดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นผู้จัดข้อเสนอ

ดังนั้นความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงเป็นเหตุผลและเงื่อนไขประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครได้

๒. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯกรณีโครงการการก่อกำหนดผู้กักขังข้ามปีงบประมาณเกิน ๕ ปี

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปีการดำเนินการก่อกำหนดผู้กักขังข้ามปีงบประมาณเกินกว่า ๕ ปี ต้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ซึ่งตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๙๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อกำหนดผู้กักขังข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดดังนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์การก่อกำหนดผู้กักขังข้ามปีงบประมาณ

๑.๑ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้า ควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกินกว่า ๕ ปี

๑.๒ จะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ

...

๑.๕ การผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลความจำเป็นพิเศษที่จะต้องดำเนินการเกินกว่า หรือนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๓ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน...

ตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จึงมีประเด็นให้พิจารณาว่าโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชนซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปีเกินกว่า ๕ ปี จะต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ เนื่องจากเป็นโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็น ดังนี้

๑. เรื่องดังกล่าวตั้งนี้กรุงเทพมหานครใช้งบประมาณรายจ่ายจากกฎหมาย ๒ ฉบับ ฉบับแรกคือ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานครจากรายได้ที่กรุงเทพมหานครได้รับมา ออกโดยสภากรุงเทพมหานคร อีกฉบับหนึ่ง และรายจ่ายที่ได้จากเงินอุดหนุนตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐ ออกโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีการใช้เงินหรือขอจัดสรรงบประมาณกรุงเทพมหานครจึงปฏิบัติตามกฎหมายสองฉบับ มีความแตกต่างกัน ถ้าเป็นกรณีการขอเงินอุดหนุนหลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันเงินอุดหนุน กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจะได้บรรจุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ๓ เรื่อง คือ

(๑) หลักเกณฑ์การจัดทำคำขอรายจ่ายประจำปีประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) หลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันงบประมาณข้ามปี ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ออกมาบังคับใช้ตั้งตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีการแก้ไขอีก ๗ ครั้ง

(๓) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีกรุงเทพมหานครจะขอเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะต้องปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์ตามที่กล่าวมาข้างต้น หลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันงบประมาณข้ามปีตามมติคณะรัฐมนตรีปี ๒๕๓๔ ซึ่งมีการแก้ไขทั้งหมด ๗ ครั้งหลักเกณฑ์กำหนดตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑ ระบุว่า หลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันควรกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ส่วนข้อ ๒ ระบุว่า จะต้องเป็นงาน โครงการ หรือรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้ในปีงบประมาณนั้น หรือได้รับอนุมัติให้ออนงงบประมาณมาเพื่อการนั้น ต่อมาเมื่อ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕มีการแก้ไข ข้อ ๒ จะต้องเป็นงาน โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น ๆ หลังจากนั้นมา การแก้ไขไม่ได้แก้ไขข้อ ๒ เลยจะมีการแก้ไขเรื่องสัดส่วนงบประมาณ ซึ่งหมายถึงโครงการที่จะขอผูกพันงบประมาณเกิน ๕ ปี จะต้องเป็นเงินที่ระบุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีนั้น ๆ กรุงเทพมหานครปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เช่นนี้มาโดยตลอดงบประมาณในส่วนที่อยู่ใน พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีคืองบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรืองบประมาณจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานครความแตกต่างก็ยังมีอยู่ เนื่องจากว่ากรณีงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกรุงเทพมหานครต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายหลายฉบับ อาทิ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จัดสรรให้กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๐ ระเบียบการก่องหน้ข้ามปี พ.ศ. ๒๕๓๐ การใช้กฎหมายเพื่อขอจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล กับเงินที่ขอจัดสรรจากกรุงเทพมหานครนั้นเป็นคนละส่วนกัน ขณะเดียวกันสำนักงบประมาณกรุงเทพมหานครก็ได้มีการหารือเป็นการภายในกับสำนักงบประมาณบอกว่าไม่เกี่ยวข้องกัน และได้สั่งการให้หารือเป็นลายลักษณ์อักษรไปด้วย หลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นหลักเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔

๒. เรื่องดังกล่าว ดังนี้เรื่องมติคณะรัฐมนตรี กรุงเทพมหานครได้ยึดถือปฏิบัติในส่วนของเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จะได้รับ ใช้แนวทางนี้ แต่ในส่วนงบประมาณของกรุงเทพมหานครไม่ได้ยึดมติคณะรัฐมนตรี แต่เรายึดโดยที่งบประมาณของกรุงเทพมหานครจะนำเสนอขอความเห็นชอบคณะผู้บริหาร และนำเสนอเข้าสภาฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบซึ่งในปี ๒๕๕๘ เคยผ่านโครงการฝึกลบขยะซึ่งมีระยะเวลาเกิน ๕ ปี โดยไม่ต้องเข้าคณะรัฐมนตรีกรุงเทพมหานครจึงไม่ได้ยึดปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวในส่วนของระยะเวลา ๕ ปี

๓. การเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เสนอจะต้องเล็งเห็นว่าจะใช้บังคับใช้กับหน่วยงานใดถ้าเห็นว่าต้องใช้บังคับกับส่วนราชการจะเสนอมติคณะรัฐมนตรีนี้ใช้บังคับกับส่วนราชการ คำว่า “ ส่วนราชการ ” ไม่ได้หมายความถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าพิจารณาคำจำกัดความในกฎหมายงบประมาณจะเขียนไว้ชัดเจนว่าคำว่า ส่วนราชการหมายถึงอะไร หากต้องการให้รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยก็จะเสนอมติให้ใช้บังคับกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมติคณะรัฐมนตรีไม่ได้กล่าวถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามอัตโนมัติ เพราะว่าแนวทางการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับว่าเรื่องใดต้องทำอะไร หากหน่วยงานนั้นต้องนำ มติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กระทรวงมหาดไทยต้องออกระเบียบฯที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ มติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งกรณีกรุงเทพมหานครก็เช่นเดียวกันต้องแจ้งให้ กทม.ไปออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการเสนอโครงการในครั้งนี้เป็นข้อเสนอของสำนักงบประมาณและไม่ได้ผูกพันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องระยะเวลา ๕ ปีบังคับใช้เฉพาะส่วนราชการ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กระทรวงมหาดไทยบังคับใช้เกี่ยวกับการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ ปีต่อไปไม่เกิน ๒ ปีคือปีนี้กับปีถัดไปเท่านั้น หากมีกรณีที่ต้องผูกพันเกิน ๒ ปีระเบียบฯ กำหนดว่าต้องเสนอขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหากมีความจำเป็นต้องขอคณะรัฐมนตรีก็กำหนดเรื่องนี้เหมือนกันโดยกำหนดไว้ว่า ๕ปี แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องทำ ๕ ปีเท่านั้น หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเกิน ๕ ปี ก็มีกติกาวางให้ทำได้สำหรับผู้จัดทำคำของบประมาณกรณีระยะเวลาเกิน ๕ ปีซึ่งต้องนำเข้าคณะรัฐมนตรีก่อนตามระเบียบที่วางไว้นั้น เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ผูกพันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องนี้คณะกรรมการวิสามัญชุดอื่นได้เคยศึกษาและให้กรุงเทพมหานครแก้ไขข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี แต่ขณะนี้ยังไม่มีการแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าว

๔. เจตนารมณ์ในการตั้งกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นอิสระเรื่องคนเรื่องเงินและเรื่องอื่น ๆ การเรื่องใดจะถูกควบคุมโดยรัฐจะระบุไว้ เรื่องการเงินการคลังของกรุงเทพมหานครกำหนดให้ออกเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเองได้ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ฯ เมื่อหลักการเป็นเช่นนี้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไม่ได้ระบุเรื่องที่จะต้องไปขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีก็ต้องเป็นไปตามข้อบัญญัตินี้จึงกำหนดให้มีการคานอำนาจตามข้อ ๑๗ ไว้ว่าถ้าจะให้ผูกพันต้องให้สภากรุงเทพมหานครเห็นชอบให้สภากรุงเทพมหานครเป็นผู้กลั่นกรองและรับผิดชอบ จึงต้องศึกษาอย่างละเอียดถ้าสภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบไปแล้วต้องร่วมรับผิดชอบ เห็นว่าระยะเวลาจะเป็น ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๒๐ ปี ย่อมทำได้เพราะกฎหมายไม่ได้ห้ามไว้ หลักคือถ้ามีกฎหมายเฉพาะก็ต้องใช้กฎหมายเฉพาะ เมื่อไม่มีกฎหมายเฉพาะก็ให้ใช้หลักทั่วไปกรณีเมื่อฝ่ายบริหารนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสภากรุงเทพมหานครเป็นไปโดยน่าจะถูกตามกฎหมายของกรุงเทพมหานครแล้ว ประเด็นนี้คณะกรรมการวิสามัญฯได้เคยศึกษาเรื่องที่จะปรับปรุงวิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานครและพบประเด็นเรื่องระยะเวลา ๕ ปี และคณะกรรมการวิสามัญฯได้เคยเสนอมติว่ากรุงเทพมหานครน่าจะปรับข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติหรือไม่เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะได้ไม่เกิดปัญหาแบบนี้ รวมถึงเงื่อนไขการผูกพันในแต่ละปี เช่น ปีแรกไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ปีต่อไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ให้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลแต่ปัจจุบันก็ยังไม่มีการแก้ไข เจตนารมณ์

ในการตั้งกรุงเทพมหานครให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานครจึงควรมีความเป็นอิสระในเรื่องที่กฎหมายระบุให้อำนาจไว้ วิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานครได้ระบุให้อำนาจฝ่ายบริหารที่จะเสนอเข้ามา และระบุให้อำนาจให้สภา กทม.เป็นผู้ก่อกองและมีความเห็นว่าเป็นเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามข้อ ๑๗ ของระเบียบฯ ก็เห็นว่ากรุงเทพมหานครกำหนดโครงการเกิน ๕ ปี สามารถกระทำได้

๕. หลักกฎหมายปกครอง การผูกพันงบประมาณ เรื่องเกี่ยวกับระยะเวลากฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ จึงเห็นว่า เมื่อกฎหมายไม่ได้ระบุเรื่องระยะเวลาไว้ ย่อมทำไม่ได้ เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสิ่งที่เทียบเคียงและขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้บังคับใช้กับทุกส่วนราชการและตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๒๓ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ... ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการปฏิบัติใดๆของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี หรือเป็นไปในทางที่อาจทำให้เสียประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะยับยั้งหรือสั่งการตามที่เห็นสมควรก็ได้” ได้ประสานงานกับสำนักงานกฎหมายกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานงบประมาณสอบถามเรื่องนี้ ได้รับคำตอบว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ได้บอกว่าต้องเป็นงบประมาณของท้องถิ่น กล่าวคือมติคณะรัฐมนตรีใช้บังคับกับทุกส่วนราชการ จึงหมายความว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ถึงแม้ท้องถิ่นจะให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ การไม่ปฏิบัติตาม มติกรม.จะเกิดเป็นประเด็นข้อโต้แย้งได้เทียบเคียงเรื่องทำนองเดียวกัน มีคำพิพากษาเรื่องการจัดทำงบประมาณของท้องถิ่นเทศบาลเมื่อสกลนคร นายกเทศมนตรี ดำเนินการกู้เงินหรือจัดทำโครงการระยะเวลาเกินกว่า ๕ ปี ผู้เกี่ยวข้องฟ้องศาลว่า นายกเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินการได้ ศาลพิจารณานายกเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินโครงการผูกพันงบประมาณระยะเวลาเกินกว่าระยะที่ตนจะดำรงอยู่ในตำแหน่ง ต่อไปคดีเทศบาลนครพนมกู้เงินเกินกว่า ๕ ปี และมีการหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และมีคำวินิจฉัยว่า กรณีนี้ไม่สามารถดำเนินการได้ ที่กล่าวมาเป็นการให้ข้อคิดว่าหากจะดำเนินการอะไรนั้นต้องยึดตามหลักแบบของประเทศ เมื่อแบบของประเทศวางหลักไว้ กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานที่เล็กลงมาต้องยึดถือตามมาตรฐานของประเทศ กรุงเทพมหานครแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นกรณีงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะได้มาทั้งก้อน ไม่เหมือนท้องถิ่นอื่น ท้องถิ่นอื่นจะได้รับงบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถแยกได้จึงเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ และต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่วางไว้

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้วมีความเห็นโดยสรุป ดังนี้ ตามหนังสือสำนักงานงบประมาณที่ นร ๐๗๐๔/๐๙๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่องหน้ผูกพันข้ามปีงบประมาณกำหนดไว้ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้าควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน ๕ ปี และจะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีรัฐบาล โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ นอกจากนี้ยังกำหนดว่าการผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลจำเป็นพิเศษจะต้องที่จะเกินกว่า ๕ ปี จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี กรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในกรณีเกินกว่า ๕ ปี เป็นเรื่องที่ยกข้อยกเว้นในพระราชบัญญัติพิจารณารายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลสำหรับกรุงเทพมหานครการดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณเป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานคร ดังนั้น การที่กรุงเทพมหานครจัดทำโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน และขอใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ที่ขอใช้ในโครงการดังกล่าว เป็นเงินงบประมาณของ กรุงเทพมหานครโดยตรง ไม่ใช่เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จึงไม่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริหารสาธารณะและกิจการมสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครเป็น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จึงมีความอิสระในเรื่องงบประมาณที่เป็นงบประมาณของ กรุงเทพมหานคร แม้ระยะเวลาผูกพันงบประมาณจะเกินกว่า ๕ ปีก็ตาม โครงการดังกล่าวจึงไม่อยู่ในเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลที่จะต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ดังนั้น งบประมาณในการดำเนินการโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการ ขยะและของเสียชุมชน ของกรุงเทพมหานคร จึงขอจะใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานครตามที่เสนอขอ ความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครได้

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาตามโครงการ ๒๓ ปีคณะกรรมการวิสามัญ บางท่านเห็นว่าระยะเวลานานเกินไป ควรลดลงมาได้อีก แต่คณะกรรมการวิสามัญบางท่านเห็นว่า ระยะเวลา ๒๓ ปีมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจาก ๓ ปีแรกเป็นการก่อสร้างโรงเตาเผาระยะเวลา ๒๐ ปีหลังเป็นระยะของการดำเนินการ ประกอบกับการ ดำเนินการเกี่ยวกับขยะควรให้เวลาตามสมควร เพราะหากระยะเวลาสั้นเกินไป การหาผู้รับจ้างรายใหม่จะต้อง มีกระบวนการอีกหลายขั้นตอน ทำให้เกิดช่องว่างในการบริการให้กับประชาชน อีกทั้งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติกรอบเวลา ๒๓ ปี ตามที่กรุงเทพมหานครเสนอ

๑. การพิจารณาตัวเลขต่อตัน “ความคุ้มค่า” ต้องมีตัวเปรียบเทียบ ต้องมีเหตุผลอธิบายให้ชัด ว่า เรื่องระยะเวลาเหตุใดจึงเท่ากับ ๒๐ + ๓ ปี และที่อนุมติไปแล้วราคาต่อตันเป็นเท่าไรเป็นข้อมูล เปรียบเทียบ โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น ให้รวมถึงที่อื่นที่ดำเนินการไปแล้ว ต้องอธิบายให้ชัดเจน ทำไมแพงกว่าที่อื่น

๒. ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปีนั้น ความจริงแล้วใช้เวลาแค่ ๒๐ ปี เพราะอีก ๓ ปีเป็นเรื่อง ของการหาตัวผู้รับจ้างและก่อสร้าง จึงเหลือเวลาที่จะดำเนินการเดินระบบจำนวน ๒๐ ปี แต่อย่างไรก็ตามยังคิด ว่าสามารถลดระยะเวลาดำเนินโครงการลงได้อีก

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปี เป็น ระยะเวลาที่นานเกินไป ควรลดระยะเวลาปีลงมาตามความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญฯ เสียส่วนมาก แต่ อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงกรอบเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบไว้ในกรอบให้ ผูกพันงบประมาณระยะเวลา ๒๓ ปี ไว้แล้วด้วย รวมทั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ ฝ่ายบริหารได้ให้ความเห็นว่า ระยะเวลาดังกล่าวสามารถลดระยะเวลาดำเนินการลงไปได้อีก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและความจำเป็นซึ่งจะ พิจารณาอีกครั้งหนึ่งสำหรับระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปี นั้น ใช้เวลาในการก่อสร้าง ๓ ปี คงเหลือระยะเวลาใน การดำเนินการ ๒๐ ปี คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเห็นว่า ในกรณีระยะเวลาดำเนินการ ๒๐ ปีนั้น หาก กรุงเทพมหานครสามารถปรับลดระยะเวลาในการดำเนินการให้เหมาะสมกับผลประโยชน์ที่กรุงเทพมหานครจะ ได้รับโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงาน โดยการลงทุนก่อสร้างจากงบประมาณของกรุงเทพมหานครและจ้างเหมาเอกชนบริหารจัดการซึ่งจะต้องไป ดำเนินการตาม พ.ร.บ. พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด ซึ่งระยะเวลาในการดำเนินการ ควรจะเป็นกี่ปี นั้น จึงจะเหมาะสมก็เป็นความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร เช่น เกี่ยวกับซึ่งผู้รับผิดชอบควรคำนึงถึงความ คุ้มค่า ประสิทธิภาพ และควรตอบคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ เกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นในโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ การจัดการขยะและของเสียชุมชน

๑. ศูนย์การเรียนรู้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำจัดขยะอย่างไร มีใครมาเรียน รวมทั้งเรื่องการแยกขยะ จึงมีประเด็นสงสัยว่าโครงการลักษณะนี้จำเป็นต้องผูกพันงบประมาณถึง ๒๓ ปี ขอความชัดเจนว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไร เป้าหมายเป็นอย่างไร ถ้าหากยังดำเนินการแบบเดิมผลลัพธ์ก็เหมือนเดิมไม่ได้ประโยชน์ใดจากโครงการ

๒. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่กรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างโรงงานพร้อมติดตั้งเครื่องจักรบางส่วนแล้วเสร็จเมื่อปีที่แล้ว จึงได้ดำเนินการต่อยอดโครงการจ้างเหมาเอกชนมาบริหารจัดการ และคัดแยกขยะ ทำเป็น RDF ส่วนหนึ่งที่เป็นขยะอินทรีย์ทำให้เกิดแก๊สเพื่อผลิตเป็นกระแสไฟฟ้า ซึ่งจะสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ประมาณ ๑-๒ เมกกะวัตต์ โครงการนี้เหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนคือเป็นโครงการหนึ่งที่รองรับการฝังกลบที่อ่อนนุช ซึ่งจะหมดสัญญาในปี ๒๕๖๓ และเป็นโครงการที่อยู่ในโครงการที่ประกาศรับซื้อกระแสไฟฟ้าขนาด ๓ เมกกะวัตต์ ซึ่งอยู่ในโครงการที่จะต้องเสนอขายไฟฟ้าภายในปี ๒๕๖๑ และกำหนดขายไฟฟ้าภายในปี ๒๕๖๓ เป็นโครงการที่จะให้เอกชนมาลงทุนติดตั้งเครื่องจักรและบริหารจัดการ เป็นลักษณะ BOT โดยมีระยะเวลาดำเนินการ ๒๓ ปี คือหาตัวผู้รับจ้างพร้อมก่อสร้าง ๓ ปี จ้างเหมาเดินระบบ ๒๐ ปี โดยมีวงเงินลงทุนโครงการประมาณ ๔๘๕ ล้านบาท เอกชนจะมีรายรับจากค่ากำจัดขยะ ๗๕๐ บาทต่อตัน ค่าจำหน่ายไฟฟ้าเป็นเวลา ๒๐ ปี ส่วนหนึ่งจะได้ RDF นำไปเผาในเตาเผาและได้ขยะรีไซเคิลด้วย อาจจะเป็นโครงการที่ให้เอกชนมาลงทุน การคัดเลือกเทคโนโลยีที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการคัดแยกขยะเป็นรีไซเคิล RDF และส่วนหนึ่งนำขยะอินทรีย์ไปทำแก๊สแล้วผลิตไฟฟ้า ซึ่งได้มีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นแล้ว โครงการนี้ได้มีการนำเข้าสู่คณะทำงานกระทรวงมหาดไทยแล้ว พร้อมทั้งจะนำเสนอคณะกรรมการกลางและคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อไปเดิมโครงการก่อสร้างเพื่อเน้นการเรียนรู้ให้กับนิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้เรื่องการจัดการขยะและนำมาใช้ประโยชน์อย่างครบวงจร จึงได้มีการจัดทำโครงการเพื่อคัดแยกขยะและเรียนรู้ว่าจะนำขยะไปใช้ประโยชน์ในส่วนใดได้บ้าง ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการในอดีต ปัจจุบันได้มีการต่อยอดว่าหลังจากที่มีการทำ RDF รีไซเคิลแล้วก็ตาม ขยะอินทรีย์สามารถนำมาทำไบโอแก๊สได้สามารถนำมาเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ จึงต่อยอดโครงการเพื่อให้ครบวงจรโดยให้เอกชนมาดำเนินการและบริหารจัดการ ซึ่งระยะเวลาที่บริษัทจะคุ้มทุนที่ปรึกษาได้มีการศึกษาไว้คือ ๒๐ ปี เป็นโครงการที่มีระยะเวลาที่เหมาะสม

๓. โครงการศูนย์เรียนรู้เกิดขึ้นประมาณปลายปี ๒๕๕๘ ขณะนั้นสภาให้งบประมาณ ๔๐๐ ล้านบาทเพื่อทำศูนย์เรียนรู้ ขณะนั้นเพื่อต้องการนำขยะเข้ามาประมาณ ๓๐๐ ตันต่อวัน และคัดแยกเท่านั้น นำขยะที่เหลือไปฝังกลบ และโครงการนี้เพิ่งมีการตรวจรับเมื่อปลายปีที่แล้ว หลังจากมาดูว่ากรณีโครงการนี้ถ้านำขยะเข้ามาวันละ ๓๐๐ ตัน แล้วนำมาแยกและฝังกลบ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นน่าจะไม่ครบวงจร จึงมีแนวคิดถ้าศูนย์เรียนรู้มีทั้งระบบการแยกขยะ การทำ Compost การผลิตกระแสไฟฟ้า และการทำ RDF ด้วย น่าจะเป็นศูนย์เรียนรู้อย่างแท้จริง และถ้าจะเป็นแบบนี้ได้จะเป็นศูนย์เรียนรู้ที่ให้กับคนภายนอกเข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ จึงเกิดเป็นโครงการ และประโยชน์ที่ได้รับจะสามารถกำจัดขยะได้วันละ ๓๐๐ ตันโครงการนี้สามารถดำเนินการได้ ไม่มีปัญหาอุปสรรค เนื่องจากสถานีรับขนถ่ายเป็นที่ดินของกรุงเทพมหานครเอง จึงพร้อมที่จะดำเนินการได้เลย

๔. ผลผลิตจากขบวนการโครงการศูนย์เรียนรู้เป็นของเอกชนทั้งหมด ผลผลิตที่ได้ คือ RDF ขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน จึงน่าจะต่อราคาให้ลดลงได้อีก

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณามีความเห็นว่าการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน เป็นโครงการต่อยอดจากสภากรุงเทพมหานคร พิจารณางบประมาณให้ ๔๐๐ ล้านบาทเป็นโครงการคัดแยกขยะและผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นรูปแบบศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะและของเสียของชุมชน เพื่อให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาศึกษาหาความรู้การจัดการขยะ และนำไปใช้ประโยชน์อย่างครบวงจร จึงถือว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อสังคมของการเรียนรู้

โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน (ขนาด ๓๐๐ ตันต่อวันและมีความสามารถผลิตกระแสไฟฟ้า ๑.๒ เมกะวัตต์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ มท. ๐๘๑๐.๕/๕๕๐๑ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑ อีกทั้งโครงการนี้กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการมาก่อนแล้ว การเสนอโครงการดังกล่าว จึงเป็นการเพิ่มเติมเพื่อให้ศูนย์เรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษาและบุคคลภายนอกที่จะใช้เป็นแหล่งเรียนรู้จากสภาพจริงของการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี ดังนั้น เมื่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบตามกรอบของพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗ จึงเป็นเงื่อนไขที่สภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบได้สภากรุงเทพมหานครควรพิจารณาให้ความเห็นตามควรแก่กรณี

โครงการที่ ๖ โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภาและนำไปส่งกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ เกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ของโครงการ

กรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภาขนาด ๕๐๐-๗๐๐ ตัน/วัน มูลค่า ๔๙๗.๙๐ ล้านบาท แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการ ประกอบกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ตผ ๐๐๓๘/๔๕๑ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ แจ้งการตรวจสอบสถานีขนถ่ายมูลฝอย (ระบบใหม่) ของสำนักสิ่งแวดล้อม และขอให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเร่งดำเนินการหาแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของโครงการดังกล่าว ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยเร็วสถานีขนถ่ายมูลฝอย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนมูลฝอยของสำนักงานเขตจตุจักร บางซื่อ และพญาไท ทำให้จำนวนรถเก็บขนลดลง ๓๓ คัน ช่วยประหยัดงบประมาณได้ปีละ ๒๓.๙๕ ล้านบาท แก้ปัญหามูลฝอยตกค้าง ลดปัญหาการจราจร ลดการใช้เชื้อเพลิง และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยขยะจากรถเก็บขนมูลฝอยของสำนักงานเขตที่ขนถ่ายผ่านสถานีจะถูกบีบอัดเพื่อใส่รถขนส่งขนาด ๒๐ ตัน จำนวน ๙ คัน เพื่อนำไปกำจัดยังสถานที่ที่กำหนด รวมทั้งแผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๑ ได้บรรจุโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา และนำไปส่งกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานครไว้แล้ว

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. ในหลักการโครงการนี้เป็นประโยชน์เพื่อลดปัญหาที่เกี่ยวว้าง และประหยัดน้ำมัน แต่ประเด็นคือจะมีทางเลือกอื่นหรือไม่ เพราะทางเลือกที่เสนอเห็นว่าน่าจะมีทางเลือกอื่นอีก เช่น บริษัท พีทีไอ โพลีนฯ รับดำเนินการแน่นอน และในแผนที่ศึกษาบอกว่าทางเลือกหลังจากผ่านการบีบอัดแล้ว ทางเลือกที่หนึ่งส่งเตาเผาที่หนองแขม ทางเลือกที่สองนำไปฝังกลบ แล้วแต่จะดำเนินการ เห็นว่าทางเลือกที่หนึ่งดีมาก แต่กรุงเทพมหานครต้องมีการต่อรองเรื่องราคาค่ากำจัด ว่าได้ขยะซึ่งจากเดิมเป็นขยะเปียก ต้นละ ๙๗๐ บาท แต่เมื่อได้ขยะที่ความชื้นลดลง บริษัทฯกำจัดได้ง่ายขึ้น เชื้อเพลิงในการเผาไหม้น้อยลง มีค่าใช้จ่ายลดลง กรุงเทพมหานครควรได้ประโยชน์ในส่วนนี้ ต้องมีการต่อรอง ควรมีการศึกษาทบทวนเรื่องราคา จะมีทางเลือกที่จะทำให้กรุงเทพมหานครได้ประโยชน์มากกว่านี้หรือไม่

๒. กรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นการขนถ่ายขยะจากเขตจตุจักร บางซื่อ และพญาไท ที่มีปริมาณขยะวันละไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ตัน ไปทิ้งที่สถานีขนถ่ายรัชวิภา แทนที่จะวิ่งรถไปทิ้งที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร เพื่อเอื้อประโยชน์ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง การปล่อยแก๊สเรือนกระจก และยังเป็นการลดจำนวนรถเก็บขนของทั้ง ๓ เขตประมาณ ๓๓ คัน ประหยัดงบประมาณปีละ ๒๔ ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการที่กรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งความเห็นของ สตง. ที่ให้รับดำเนินการโครงการอย่างเร่งด่วน เป็นโครงการที่จ้างเหมาเอกชนบริหารจัดการ ราคาต้นละ ๔๓๖ บาท

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณามีความเห็นว่ กรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นการขนถ่ายมูลฝอยที่ขนถ่ายขยะจากเขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตพญาไท มาที่สถานีขนถ่ายมูลฝอย รัชวิภา มารวมไว้ในที่เดียวกันแทนที่จะไปทิ้งที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร เป็นการประหยัดงบประมาณด้านต่างๆ เช่น เชื้อเพลิง รถจำนวนรถเก็บขนทั้ง ๓ เขต ประหยัดงบประมาณได้ปีละ ๒๔ ล้านบาท อีกทั้ง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีความเห็นให้รับดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์หลังจากการสร้างสถานีเสร็จ จึงเป็นเหตุผลที่สภากรุงเทพมหานครจะให้ความเห็นชอบได้

๒. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ กรณีโครงการการก่อกั้นผู้กักขังข้ามปีงบประมาณเกิน ๕ ปี

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรั่ววิภาและนำไปส่งกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปี การดำเนินการก่อกั้นผู้กักขังข้ามปีงบประมาณเกินกว่า ๕ ปี ต้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ซึ่งตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๙๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขังข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดดังนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขังข้ามปีงบประมาณ

๑.๑ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้า ควรกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกินกว่า ๕ ปี

๑.๒ จะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ

...

๑.๕ การผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลความจำเป็นพิเศษที่จะต้องดำเนินการเกินกว่า หรือ นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๓ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน...

ตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขังข้ามปีงบประมาณและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จึงมีประเด็นให้พิจารณาว่าโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรั่ววิภาและนำไปส่งกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ ปีเกินกว่า ๕ ปี จะต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ เนื่องจากเป็นโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการวิสามัญฯ ฝ่ายบริหาร (นายจักษพันธ์ ผิวงาม) ได้ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าว ดังนี้กรุงเทพมหานครใช้งบประมาณรายจ่ายจากกฎหมาย ๒ ฉบับ ฉบับแรก คือ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร งบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานครจากรายได้ที่กรุงเทพมหานครได้รับมา ออกโดยสภากรุงเทพมหานคร อีกฉบับหนึ่ง และรายจ่ายที่ได้จากเงินอุดหนุนตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐ ออกโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีการใช้เงินหรือขอจัดสรรงบประมาณกรุงเทพมหานครจึงปฏิบัติตามกฎหมายสองฉบับ มีความแตกต่างกัน ถ้าเป็นกรณีการขอเงินอุดหนุนหลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขังเงินอุดหนุน กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อจะได้บรรจุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ๓ เรื่อง คือ

๑. หลักเกณฑ์การจัดทำคำขอรายจ่ายประจำปีประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขังข้ามปี ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ ออกมาบังคับใช้ตั้งตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีการแก้ไขอีก ๗ ครั้ง

๓. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีกรุงเทพมหานครจะขอเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะต้องปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์ตามที่กล่าวมาข้างต้น หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขังข้ามปีตามมติคณะรัฐมนตรีปี ๒๕๓๔ ซึ่งมีการแก้ไขทั้งหมด ๗ ครั้งหลักเกณฑ์กำหนดตั้งแต่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑ ระบุว่า หลักเกณฑ์การก่อกั้นผู้กักขัง ควรกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ส่วนข้อ ๒ ระบุว่า จะต้องเป็นงาน โครงการ หรือรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้ในปีงบประมาณนั้น หรือได้รับอนุมัติให้องบบประมาณมาเพื่อการนั้น ต่อมาเมื่อ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕มีการแก้ไข ข้อ ๒ จะต้องเป็นงาน โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น ๆ หลังจากนั้นมา การแก้ไขไม่ได้แก้ไขข้อ ๒ เลยจะมีการแก้ไขเรื่องสัดส่วนงบประมาณ ซึ่งหมายถึงโครงการที่จะขอผูกพันงบประมาณเกิน ๕ ปี จะต้องเป็นเงินที่ระบุในพระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีนั้น ๆ กรุงเทพมหานครปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เช่นนี้มาโดยตลอดงบประมาณในส่วนที่อยู่ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีคืองบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรืองบประมาณจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานครความแตกต่างก็ยังมีอยู่ เนื่องจากว่ากรณีงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกรุงเทพมหานครต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายหลายฉบับ อาทิ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จัดสรรให้กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๐ ระเบียบฯการก่องหน้ข้ามปี พ.ศ. ๒๕๓๐ การใช้กฎหมายเพื่อขอจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล กับเงินที่ขอจัดสรรจากกรุงเทพมหานครนั้นเป็นคนละส่วนกัน ขณะเดียวกันสำนักงบประมาณกรุงเทพมหานครก็ได้มีการหารือเป็นการภายในกับสำนักงบประมาณบอกว่าไม่เกี่ยวข้องกัน และได้สั่งการให้หารือเป็นลายลักษณ์อักษรไปด้วย หลักเกณฑ์การก่องหน้ผู้กพันตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นหลักเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔คณะกรรมการวิสามัญฯ ฝ่ายบริหาร (นางวรรณวิไล พรหมลักขโณ) ได้ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าว ดังนี้เรื่องมติคณะรัฐมนตรี กรุงเทพมหานครได้ยึดถือปฏิบัติในส่วนของเงินอุดหนุนรัฐบาลที่จะได้รับ ใช้แนวทางนี้ แต่ในส่วนงบประมาณของกรุงเทพมหานครไม่ได้ยึดมติคณะรัฐมนตรี แต่เรายึดโดยที่งบประมาณของกรุงเทพมหานครจะนำเสนอขอความเห็นชอบคณะผู้บริหาร และนำเข้าสู่สภาฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบซึ่งในปี ๒๕๕๘ เคยผ่านโครงการฝึกลบขยะซึ่งมีระยะเวลาเกิน ๕ ปี โดยไม่ต้องเข้าคณะรัฐมนตรีกรุงเทพมหานครจึงไม่ได้ยึดปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวในส่วนของระยะเวลา ๕ ปี

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑. การเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เสนอจะต้องเล็งเห็นว่าจะใช้บังคับใช้กับหน่วยงานใดถ้าเห็นว่าต้องใช้บังคับกับส่วนราชการจะเสนอว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ใช้บังคับกับส่วนราชการ คำว่า “ ส่วนราชการ ” ไม่ได้หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าพิจารณาคำจำกัดความในกฎหมายงบประมาณจะเขียนไว้ชัดเจนว่าคำว่า ส่วนราชการหมายถึงอะไร หากต้องการให้รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยก็จะเสนอว่าให้ใช้บังคับกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมติคณะรัฐมนตรีไม่ได้กล่าวถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามอัตโนมัติ เพราะว่าแนวทางการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับว่าเรื่องใดต้องทำอะไร หากหน่วยงานนั้นต้องนำ มติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กระทรวงมหาดไทยต้องออกระเบียบฯที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ มติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งกรณีกรุงเทพมหานครก็เช่นเดียวกันต้องแจ้งให้ กทม.ไปออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการเสนอโครงการในครั้งนี้เป็นข้อเสนอของสำนักงบประมาณและไม่ได้ผูกพันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องระยะเวลา ๕ ปีบังคับใช้เฉพาะส่วนราชการ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กระทรวงมหาดไทยบังคับใช้เกี่ยวกับการก่องหน้ผู้กพันข้ามปีงบประมาณ ปีต่อไปไม่เกิน ๒ ปีคือปีนี้กับปีถัดไปเท่านั้น หากมีกรณีที่ต้องผูกพันเกิน ๒ ปีระเบียบฯกำหนดว่าต้องเสนอขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหากมีความจำเป็นต้องขอคณะรัฐมนตรีก็กำหนดเรื่องนี้เหมือนกันโดยกำหนดไว้ว่า ๕ ปี แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องทำ ๕ ปีเท่านั้น หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเกิน ๕ ปี ก็มีกติกาวางให้ทำได้สำหรับผู้จัดทำค่าของงบประมาณกรณีระยะเวลาเกิน ๕ ปีซึ่งต้องนำเข้าสู่คณะรัฐมนตรีก่อนตามระเบียบที่วางไว้นั้น เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ผูกพันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องนี้คณะกรรมการวิสามัญชุดอื่นได้เคยศึกษาและให้กรุงเทพมหานครแก้ไขข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี แต่ขณะนี้ยังไม่มีการแก้ไขข้อบัญญัติดังกล่าว

๒. เจตนารมณ์ในการตั้งกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นอิสระเรื่องคนเรื่องเงินและเรื่องอื่น ๆ การเรื่องใดจะถูกควบคุมโดยรัฐจะระบุไว้ เรื่องการเงินการคลังของกรุงเทพมหานครกำหนดให้ออกเป็นข้อบัญญัติ

กรุงเทพมหานครเองได้ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ฯ เมื่อหลักการเป็นเช่นนี้ข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครไม่ได้ระบุเรื่องที่จะต้องไปขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีก็ต้องเป็นไปตามข้อบัญญัติ นี้จึงกำหนดให้มีการคานอำนาจตามข้อ ๑๗ ไว้ว่าถ้าจะให้ผูกพันต้องให้สภากรุงเทพมหานครเห็นชอบให้สภา กรุงเทพมหานครเป็นผู้ลั่นกรองและรับผิดชอบ จึงต้องศึกษาอย่างละเอียดถ้าสภากรุงเทพมหานครให้ความ เห็นชอบไปแล้วต้องร่วมรับผิดชอบ เห็นว่าระยะเวลาจะเป็น ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๒๐ ปี ย่อมทำได้เพราะกฎหมาย ไม่ได้ห้ามไว้ หลักคือถ้ามีกฎหมายเฉพาะก็ต้องใช้กฎหมายเฉพาะ เมื่อไม่มีกฎหมายเฉพาะก็ให้ใช้หลักทั่วไป กรณีเมื่อฝ่ายบริหารนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสภากรุงเทพมหานครเป็นไปโดยนำจะถูกตามกฎหมายของ กรุงเทพมหานครแล้ว ประเด็นนี้คณะกรรมการวิสามัญฯได้เคยศึกษาเรื่องที่จะปรับปรุงวิธีการงบประมาณของ กรุงเทพมหานครและพบประเด็นเรื่องระยะเวลา ๕ ปี และคณะกรรมการวิสามัญฯได้เคยเสนอว่า กรุงเทพมหานครน่าจะปรับข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติหรือไม่เพื่อให้ เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะได้ไม่เกิดปัญหาแบบนี้ รวมถึงเงื่อนไขการผูกพันในแต่ละปี เช่น ปีแรกไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ปีต่อไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ให้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลแต่ปัจจุบันก็ยังไม่มีการแก้ไข เจตนารมณ์ ในการตั้งกรุงเทพมหานครให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานครจึงควรมีความเป็นอิสระ ในเรื่องที่ถูกกฎหมายระบุให้อำนาจไว้ วิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานครได้ระบุให้อำนาจฝ่ายบริหารที่จะ เสนอเข้ามา และระบุให้อำนาจให้สภา กทม.เป็นผู้ลั่นกรองและมีความเห็นว่าเป็นเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามข้อ ๑๗ ของระเบียบฯ ก็เห็นว่ากรุงเทพมหานครกำหนดโครงการเงิน ๕ ปี สามารถกระทำได้

๓. หลักกฎหมายปกครอง การผูกพันงบประมาณ เรื่องเกี่ยวกับระยะเวลากฎหมายไม่ได้ กำหนดไว้ จึงเห็นว่า เมื่อกฎหมายไม่ได้ระบุระยะเวลาไว้ ย่อมทำได้ เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ ต้อง เป็นไปตามมาตรฐานของสิ่งที่เทียบเคียงและขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้บังคับกับทุกส่วน ราชการและตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๒๓ บัญญัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ...ใน กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการปฏิบัติใดๆของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี หรือเป็นไปในทางที่อาจทำให้เสียประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยจะยับยั้งหรือสั่งการตามที่เห็นสมควรก็ได้” ได้ประสานงานงานกับสำนักกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานงบประมาณสอบถามเรื่องนี้ ได้รับคำตอบว่า มติคณะรัฐมนตรีไม่ได้บอกว่าต้องเป็นงบประมาณของท้องถิ่น กล่าวคือมติคณะรัฐมนตรีใช้บังคับกับทุกส่วน ราชการ จึงหมายความว่ามติคณะรัฐมนตรีนี้ถึงแม้ท้องถิ่นจะให้การดำเนินการในเรื่องนี้ต้องใช้ความระมัดระวัง เป็นพิเศษ การไม่ปฏิบัติตาม มติกรม.จะเกิดเป็นประเด็นข้อโต้แย้งได้เทียบเคียงเรื่องทำนองเดียวกันมีคำ พิพากษาเรื่องการจัดทำงบประมาณของท้องถิ่นเทศบาลเมื่อสกลนคร นายกเทศมนตรี ดำเนินการกู้เงินหรือ จัดทำโครงการระยะเวลาเกินกว่า ๕ ปี ผู้เกี่ยวข้องฟ้องศาลว่า นายกเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินการได้ ศาล พิเคราะห์ว่านายกเทศมนตรีไม่สามารถดำเนินการโครงการผูกพันงบประมาณระยะเวลาเกินกว่าระยะที่ตนจะดำรง อยู่อยู่ในตำแหน่ง ต่อไปคดีเทศบาลนครพนมกู้เงินเกินกว่า ๕ ปี และมีการหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา และมีคำวินิจฉัยว่า กรณีนี้ไม่สามารถดำเนินการได้ ที่กล่าวมาเป็นกรณีให้ข้อคิดว่าหากจะดำเนินการ อยู่นั้นต้องยึดตามหลักแบบของประเทศ เมื่อแบบของประเทศวางหลักไว้ กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงาน ที่เล็กลงมาต้องยึดถือตามมาตรฐานของประเทศ กรุงเทพมหานครแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นกรณี งบประมาณเงิน อุดหนุนจากรัฐบาลจะได้มาทั้งก่อน ไม่เหมือนท้องถิ่นอื่น ท้องถิ่นอื่นจะได้รับงบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่ง สามารถแยกได้จึงเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ และต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่วางไว้

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาแล้วมีความเห็นโดยสรุปดังนี้ ตามหนังสือสำนักงานงบประมาณ ที่ นร ๐๗๐๔/๐๙๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์การก่องหนผู้กักขังข้ามปีงบประมาณกำหนดไว้ การผูกพันงบประมาณล่วงหน้าควรกำหนดระยะเวลา ไว้ไม่เกิน ๕ ปี และจะต้องเป็นโครงการหรือรายการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีรัฐบาล โดยมีรายการที่จะต้องผูกพันงบประมาณข้ามปีปรากฏอยู่ในเอกสาร งบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นๆ นอกจากนี้ยังกำหนดว่าการผูกพันงบประมาณที่มีเหตุผลจำเป็นพิเศษจะต้อง ที่จะเกินกว่า ๕ ปี จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี กรณีดังกล่าวเป็นกรณีจะต้องขอความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีในกรณีเกินกว่า ๕ ปี เป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพิจารณาการรายจ่ายประจำปีของ รัฐบาล เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล สำหรับกรุงเทพมหานครดำเนินการดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณเป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของกรุงเทพมหานคร ดังนั้น การที่กรุงเทพมหานครจัดทำโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจาก สถานีขนถ่ายมูลฝอยรวิภาและนำไปส่งกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร และขอใช้งบประมาณ ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ได้บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล จึงไม่อยู่ใน เงื่อนไขห้าปี ที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

งบประมาณของกรุงเทพมหานคร ที่ขอใช้ในโครงการดังกล่าว เป็นเงินงบประมาณของ กรุงเทพมหานครโดยตรง ไม่ใช่เงินอุดหนุนจากรัฐบาล จึงไม่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีของรัฐบาล จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำ บริหารสาธารณะและกิจการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จึงมีความอิสระในเรื่องงบประมาณที่เป็นงบประมาณของ กรุงเทพมหานคร แม้ระยะเวลาผูกพันงบประมาณจะเกินกว่า ๕ ปีก็ตาม โครงการดังกล่าวจึงไม่อยู่ในเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลที่จะต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ดังนั้น งบประมาณในการดำเนินการโครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรวิภาและนำไปส่ง กำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ กรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินให้ตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้มีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามหนังสือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ ตผ ๐๐๓๘/๔๕๑ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง การตรวจสอบสถานีขนถ่ายมูลฝอย(ระบบใหม่) ของสำนักสิ่งแวดล้อม และโรงฆ่าสัตว์ กรุงเทพมหานครของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โดย สตง.ให้เร่งดำเนินการหาแนวทางในการใช้ประโยชน์ จากทรัพย์สินของโครงการดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยเร็ว และให้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงกรณีการไม่ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของโครงการก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย (ระบบใหม่) ของสำนักสิ่งแวดล้อม หากพบว่าการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวทำให้กรุงเทพมหานครเสียหาย ให้พิจารณาดำเนินการหาผู้รับผิดชอบทางละเมิด

คณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาแล้ว โดยกรรมการมีความเห็นดังนี้

๑.การทักท้วงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้หมายความว่า จะต้องดำเนินการ หาก กรุงเทพมหานครมีเหตุผลกล่าวคือ เมื่อดำเนินการแล้วไม่คุ้มค่าก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามความเห็นของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ได้

๒. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพียงให้ความเห็น แต่ฝ่ายบริหารต้องพิจารณาว่าใช้ประโยชน์จะใช้ประโยชน์อย่างไร หากมีเหตุผลว่าดำเนินการแล้วไม่คุ้มค่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ต้องฟังเหตุผลของกรุงเทพมหานคร

๓. กรุงเทพมหานครได้ก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เป็นการขนถ่ายขยะจากเขตจตุจักร บางซื่อ และพญาไท ที่มีปริมาณขยะวันละไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ตัน ไปทิ้งที่สถานีขนถ่ายรัชวิภา แทนที่จะวิ่งรถไปทิ้งที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร เพื่อเอื้อประโยชน์ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง การปล่อยแก๊สเรือนกระจก และยังเป็น การลดจำนวนรถเก็บขนของทั้ง ๓ เขตประมาณ ๓๓ คัน ประหยัดงบประมาณปีละ ๒๔ ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการที่ กรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งความเห็นของ สตง. ที่ให้รับดำเนินการโครงการอย่างเร่งด่วน เป็นโครงการที่จ้างเหมาเอกชนบริหารจัดการ ราคาตันละ ๔๓๖ บาท

คณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาเห็นว่า การดำเนินการเป็นตามโครงการเป็นเรื่องการพิจารณาของฝ่ายบริหารกรุงเทพมหานครที่จะพิจารณาว่าการดำเนินการต่อคุ้มค่าหรือไม่ หากไม่คุ้มค่าก็สามารถไม่ดำเนินการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพียงให้ข้อเสนอแนะให้พิจารณาเท่านั้น ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ผูกพันกรุงเทพมหานครอย่างไรก็ตามโครงการนี้เป็นประโยชน์เป็นการลดเที่ยววิ่งของรถขนมูลฝอยให้น้อยลง ประหยัดงบประมาณเชื้อเพลิงแก้ปัญหาการจราจร อีกทั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้รับดำเนินการใช้สถานีขนถ่ายมูลฝอยดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ จึงเป็นเหตุผลที่สภากรุงเทพมหานครจะให้ความเห็นชอบได้สภากรุงเทพมหานครควรพิจารณาให้ความเห็นตามควรแก่กรณี

เนื่องจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา ได้ดำเนินการก่อสร้างเสร็จแล้วแต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ตพ ๐๐๓๘/๔๕๑ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ ขอให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเร่งดำเนินการหาแนวทางใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของโครงการให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยเร็ว กรุงเทพมหานครจึงได้จัดทำโครงการเพื่อให้สถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภา รองรับขยะจาก ๓ เขต คือ เขตจตุจักร บางซื่อ และพญาไท ให้มารวมที่สถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภาจะเป็นการแก้ปัญหาขยะตกค้าง ปัญหาการจราจรลดการใช้เชื้อเพลิงและลดจำนวนเที่ยววิ่งของรถขนถ่ายลงและสามารถประหยัดงบประมาณได้ปีละ ๒๔ ล้านบาท ด้วยเหตุผลข้างต้นสภากรุงเทพมหานครสามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการดังกล่าวได้ สภากรุงเทพมหานครควรพิจารณาให้ความเห็นตามควรแก่กรณีแต่ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครควรพิจารณาทบทวนต้นทุนค่ากำจัดขยะต่อตันควรลดลง เนื่องจากขยะที่ผ่านกระบวนการขนถ่ายที่ผ่านเครื่อง Compactor แล้วจะมีน้ำหนักเบาขึ้น และแห้งกว่าขยะสดที่เก็บขนจากชุมชนและควรนำขยะเหล่านี้ไปกำจัดโดยวิธีอื่นได้แก่ เตาเผาที่หนองแขมไม่ควรนำไปฝังกลบ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ เกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการเพิ่มเติม

๑. การก่อสร้างเตาเผาตามโครงการที่ ๑ - ๒ ทั้งสองแห่งใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๓ ปี โดยใช้งบประมาณแห่งละ ๓ - ๔ พันล้านบาท จึงควรใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานครสร้างเอง และจ้างเอกชนดำเนินการบริหารโครงการต่อไปโดยกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์และ TOR ให้ชัดเจนซึ่งจะลดปัญหาในเรื่องการหาสถานที่และระยะเวลาในการผูกพันงบประมาณและที่สำคัญลดต้นทุนในการขนย้ายขยะไปนอกพื้นที่

๒. จากการออกไปศึกษาการบริหารจัดการขยะของกรุงเทพมหานครในพื้นที่ต่างๆ ทั้ง ๔ แห่ง พบว่ามีวิธีการจัดการขยะหลายรูปแบบในพื้นที่เดียวกัน รวมทั้งโครงการที่เสนอขอก่อนหน้านี้ผูกพันงบประมาณในครั้งนี้ คือ

การจัดการขยะพื้นที่หนองแขม (๓ วิธี ๔ สัญญา)

๑. ปริมาณขยะ ๔,๐๐๐ ตัน/วัน
๒. เเผา (โรงไฟฟ้า) ๓๐๐-๕๐๐ ตัน/วัน (๙๗๐ บาท/ตัน)
๓. สัมปทาน ๓,๕๐๐ ตัน/วัน จ้างเอกชนฝังกลบ (๗๓๐ บาท/ตัน)
๔. โครงการที่เสนอเพิ่ม
 - ๔.๑ โรงเตาเผา ๑,๐๐๐ ตัน/วัน (๑,๐๐๐ บาท/ตัน)
 - ๔.๒ Compactor ๑,๐๐๐ ตัน/วัน (๖๘๐ บาท/ตัน) (เอาไปทิ้งข้างนอก)
๕. ที่เหลืออีก ๑,๕๐๐ ตัน/วัน ยังต้องจ้างเอกชนฝังกลบ (สัญญาหมดปี ๒๕๖๒)

การจัดการขยะพื้นที่อ่อนนุช (๔ วิธี ๖ สัญญา)

๑. ปริมาณขยะ ๔,๐๐๐ ตัน
๒. Composting ๒ โรง/๑,๐๐๐ ตัน/วัน กับ ๖๐๐ ตัน/วัน (๖๘๐ บาท/ตัน)
๓. ที่เหลือฝังกลบ ๗๙๔ บาท/ตัน สัญญาหมดปี ๒๕๖๓
๔. โรงไฟฟ้าอยู่ระหว่างดำเนินการหาผู้จัดการ ๘๐๐ ตัน/วัน
๕. ขอเพิ่มครั้งนี้
 - ๕.๑ โรงไฟฟ้า ๑,๐๐๐ ตัน/วัน (๑,๐๐๐ บาท/ตัน)
 - ๕.๒ ศูนย์เรียนรู้ที่มีอยู่เดิม + โรงไฟฟ้า/ผลิตก๊าซ ๓๐๐ ตัน/วัน (๗๕๐ บาท/ตัน)

การจัดการขยะพื้นที่รัชวิภา (๑ วิธี ๑ สัญญา)

๑. ปริมาณขยะที่จะเกิดจากเขตจตุจักร บางซื่อ พญาไท ๗๐๐ ตัน/วัน
๒. Compactor (เสร็จปี ๒๕๕๘) ๗๐๐ ตัน/วัน ๔๓๖ บาท/ตัน (๑๐ ปี)

การจัดการขยะพื้นที่สายไหม(๑ วิธี ๒ สัญญา)

๑. ปริมาณขยะ ๒,๕๐๐ ตัน/วัน ปัจจุบันฝังกลบ (๗๑๕ บาท/ตัน) หมดสัญญาปี ๒๕๖๔
๒. เพิ่มเติม

Compactor ๑,๐๐๐ ตัน/วัน (๖๘๐ บาท/ตัน)

๓. ที่เหลือ ๑,๕๐๐ ตัน/วัน ฝังกลบ

ราคาในการจัดการกำจัดขยะ มีดังนี้

๑. ฝังกลบ มี ๓ ราคา
 - สายไหม ๗๑๕ บาท/ตัน
 - หนองแขม ๗๓๐ บาท/ตัน
 - อ่อนนุช ๗๙๔ บาท/ตัน

๒. Compactor ๖๘๐ บาท/ตัน
๓. Composting ๖๘๐ บาท/ตัน
๔. เต่าเผา
 - ๔.๑ หนองแขม ดำเนินการแล้ว ๙๗๐ บาท/ตัน
 - ๔.๒ ขอเพิ่มอีก ๒ โรง ๑,๐๐๐ บาท/ตัน

ข้อสังเกต

(๑) กรุงเทพมหานครใช้วิธีบริหารจัดการขยะตามวิธีการกำจัดขยะ ซึ่งในแต่ละยุคสมัยของผู้บริหารที่ผ่านมาจะมีแนวทางที่ต่างกัน เช่น การฝังกลบ (ซึ่งเป็นวิธีดั้งเดิม) การจัดทำปุ๋ยหมัก (Composting) ก็จัดให้มีโรงปุ๋ยหมัก โดยให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ การจัดให้มีเครื่องจักรคัดแยกขยะ โดยจัดทำเป็นโครงการศูนย์เรียนรู้ การจัดให้มีเครื่องจักรบีบอัดขยะให้เป็นก้อนเพื่อความสะดวกในการขนไปใช้ประโยชน์และฝังกลบในที่ต่างๆ (Compactor) และสุดท้ายในยุคนี้ คือการเผาขยะและนำพลังงานความร้อนไปผลิตไฟฟ้า โดยให้เอกชนลงทุนทั้งระบบ สำหรับวิธีการดำเนินการก็มีทั้งวิธีกรุงเทพมหานครลงทุนก่อสร้างระบบกำจัด หรือแปรรูปขยะแล้วจ้างเอกชนเข้ามาบริหาร และการให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนตั้งแต่การก่อสร้างและการกำจัดขยะ

(๒) การบริหารจัดการขยะตามข้อ (๑) โดยยึดรูปแบบการกำจัดขยะซึ่งเปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคสมัย ไม่สามารถให้คำตอบได้ว่า ในพื้นที่หนึ่งๆ จะสามารถกำจัดขยะให้หมดไปได้อย่างไร กรุงเทพมหานครไม่ได้ยึดพื้นที่ที่รวบรวมขยะเป็นเป้าหมายของการบริหารจัดการ ทำให้พื้นที่หนองแขมมีการจัดการขยะ ๓ วิธี แต่ต้องมีการทำสัญญากำจัดตามวิธีการกำจัด ๔ สัญญา พื้นที่อ่อนนุช มี ๔ วิธี ๖ สัญญา พื้นที่รัชวิภา มี ๑ วิธี ๑ สัญญา พื้นที่สายไหม ๒ วิธี ๒ สัญญา ในอนาคตหากมีวิธีการใหม่ๆ ในการกำจัดขยะขึ้นมาอีก ก็จะทำให้แต่ละพื้นที่มีความหลากหลายของการกำจัดขยะเพิ่มขึ้น และมีความสับสนการขนถ่ายขยะระหว่างพื้นที่จนเกิดความซ้ำซ้อนงาน เช่น จะนำเอาขยะที่รัชวิภาไปรวมไว้ที่หนองแขมแทนที่จะเอาออกไปฝังกลบ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายการกำจัดขยะที่หนองแขมเพิ่มขึ้น

(๓) การบริหารจัดการขยะในแต่ละพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ จึงควรยึดพื้นที่เป็นหลักในการจัดการ เช่น ในพื้นที่หนองแขม เมื่อจะใช้วิธีการกำจัดโดยการเผาและเอาพลังงานความร้อนไปผลิตกระแสไฟฟ้า ขยะที่เหลือก็ต้องนำออกไปฝังกลบ จะโดยใช้วิธี Compactor หรือขนขยะดิบออกไป ก็ควรจัดเป็นสัญญาเดียว หรือพื้นที่อ่อนนุช หากจะใช้วิธีกำจัดโดยการทำปุ๋ยหมัก หรือแปรรูป โดยใช้วิธี Composting หรือเครื่องแปรรูปขยะแบบผสมผสาน (ศูนย์เรียนรู้) ก็ไม่ควรให้มีโรงไฟฟ้าใช้พลังงานจากการทำปุ๋ยหมัก เพราะเป็นการลงทุนซ้ำซ้อนกับ Composting และการผลิตไฟฟ้าจากความร้อนที่จะสร้างขึ้นใหม่ สำหรับพื้นที่สายไหมควรมีโครงการเดียว สัญญาเดียว คือ Compactor และการขนขยะไปทิ้งนอกพื้นที่ พื้นที่รัชวิภาควรมานำขยะจากเครื่อง Compactor ออกไปฝังกลบนอกพื้นที่ไม่ควรใช้วิธีนำขยะกลับไปที่หนองแขม หรืออ่อนนุชอีก เพราะปกติถ้าไม่มีสถานีรัชวิภา รถขยะเขต ๓ เขต ก็นำขยะไปที่อ่อนนุชและหนองแขมอยู่แล้ว

(๔) ประโยชน์ของการบริหารจัดการขยะโดยเอาพื้นที่เป็นเป้าหมาย จะทำให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนในวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่หลายรูปแบบ และเป็นหลักคิดวิเคราะห์ในอนาคตต่อไปว่าการจะนำเทคนิควิธีการต่างๆ เข้ามาดำเนินการในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเพียงใด จะมีความคุ้มค่าในการก่อสร้างผูกพันงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นทุกปีหรือไม่ เพียงใด

(๕) สำหรับโครงการโรงไฟฟ้า ๒ โรง กำลังกำจัดขยะ ๑,๐๐๐ ตันต่อโรงในพื้นที่หนองแขมและอ่อนนุช เห็นว่า เป็นวิธีการกำจัดขยะที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมในขั้นตอนของกฎหมายระดับหนึ่งแล้ว แต่เนื่องจากมีข้อสังเกตว่า การกำหนดราคาค่าใช้จ่าย ๑,๐๐๐ บาท/ตันที่กรุงเทพมหานครจะต้องรับภาระไปอีก ๒๐ ปีเป็นราคาที่สูงมากเกินไป

เมื่อเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับอนุมัติไปแล้ว จึงอาจเป็นภาระทางการคลังของ กรุงเทพมหานครที่ไม่คุ้มค่า หากฝ่ายบริหารจะนำกลับไปทบทวนเรื่องราคาเสียใหม่ โดยถือหลักเทียบเคียง กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ก็สมควรได้รับการพิจารณา

๓. โครงการกำจัดมูลฝอยพร้อมบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและของเสียชุมชน (โครงการที่ ๕) ควรพิจารณาทบทวนเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องผลิตกระแสไฟฟ้าขนาด ๑.๒๓ เมกกะวัตต์ ซึ่งต้องใช้ค่าก่อสร้างประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท เนื่องจากขยะที่ผ่านขบวนการคัดแยกแล้วสามารถนำไปกำจัด โดยวิธีการนำไปทำปุ๋ย หรือเข้าเตาเผาและโรงการผลิตปุ๋ย ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ที่ศูนย์อ่อนนุช ซึ่งมีระบบการบริหารจัดการขยะเกือบทุกแบบ ในพื้นที่อยู่แล้ว ซึ่งมีปัจจุบันการบริหารจัดการขยะพื้นที่อ่อนนุชมีปริมาณขยะ ประมาณวันละ ๔,๐๐๐ ตัน มีโรงงาน Composting สองโรงงาน ขนาด ๑,๐๐๐ ตัน/วัน และขนาด ๖๐๐ ตัน/วัน ซึ่งสัญญาจะครบในปี ๒๕๗๓ ดังนั้น จึงควรพิจารณาการบริหารจัดการขยะเชิงบูรณาการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการบริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยลดต้นทุนเกี่ยวกับค่าขนย้ายโดยการบริหารจัดการ พื้นที่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

๔. กรุงเทพมหานครควรมีแนวทางในการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียจากน้ำชะขยะที่ศูนย์กำจัด ขยะมูลฝอยที่ศูนย์หนองแขม เพื่อแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียจากการกำจัดขยะทุกกิจกรรม ซึ่งรวมทั้งการ บำบัดไขมัน และสิ่งปฏิกูลด้วย ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเสียภายในศูนย์ฯ ทั้งหมดและลดต้นทุนในการ ขนส่งน้ำเสียไปบำบัดที่อื่น

